

BOLDOGÍTÓ ~ SZENVEDÉS

IRTA: KAUSZ JÓZSEF

KAUSZ JÓZSEF:

BOLDOGÍTÓ SZENVEDÉS

SZERZŐ KIADÁSA.

**NIHIL OBSTAT. MATHIAS HERRHOF
CENS. DIOEC. — IMFRIMATUR.
VACII, DIE 20. FEBRUARII 1935.
STEPHANUS HANAUER EPISCOPUS
VACIENSIS.**

**NYOMATOTT: K O R D A R. T.
NYOMDÁJÁBAN, BUDAPEST. 1935.**

A szenvedés mindnyájunk osztályrésze.

A Keleti pályaudvarra sietve, útközben találkoztam még a megszállt területről való régi jó barátommal. Alig ismertünk egymásra. Kértem tőle:

— Hogy vagy barátom?

— Oh! nehéz az élet, sokat szenvedek. Már alig bírom elviselni a reám nehezedő keresztet, hiába keresem a boldogulást, nem találok.

Úgy van barátom! Az élet szenvedés, ezt senki ki nem kerülheti, de e mellett mindenki keresi a boldogságot s mégis alig akad elégedett ember a világon.

Honnét hát a szenvedés? Miért engedi ránk az Úristen a keresztet? Ez a kérdés, amely napjainkban mindenkit foglalkoztat, nemcsak az én barátomat, hanem úgyszólván minden embert, amikor világszerte oly nagy a nyomor és a szívek tépelődéssel vannak telve.

A szívek vigaszára és megnyugvására e korszerű és mindenkit érdeklő kérdésre akarok jelen könyvemmel felelni, hogy a

szenvedések tűzpróbájában el ne égjünk, kárt ne szenvedjünk, hanem acélosabbá edződjünk az igazi boldogság felfogására és bírására.

Az idők kezdetétől szenvedés az emberiség élete, a gondból kijutott minden kornak. Nekünk, akik emlékszünk a háború előtti időkre, mégis meg kell állapítanunk, hogy a mult fájdalmai csak keserű cseppek voltak a mostani nehéz időkhöz képest. A jelen szenvedések mély tengerárként szakadnak ránk és mindnyájunkat fojtogatnak. Alig találunk házat, amely nem érezné a mai válságos napok keresztjét, melyek súlya alatt annyian és annyian, már-már összeroskadunk.

Ezek láttára azt is meg kell állapítanunk, hogy korunk megpróbáltatásainak napjaiban, az életben tapasztalható látszólagos visszásságok miatt általános a zúgolódás az isteni Gondviselés ellen, és sokszor tör az ég felé a fojtó panasz: Miért engedi az Isten ezt a szinte elviselhetetlen nyomort és miként tudja ezt a tömérdek sok szenvedést elnézni?

De amikor érezzük a reánk nehezedő megpróbáltatásokat és az egész világra nehezedő keresztet, akkor nemcsak a bennünket érő szenvedésekre kell gondolnunk, hanem önmagunkkal is számot kell vetnünk, hogy mi az Istentől való elpártolással nem

szolgáltunk-e rá Isten büntetésére és az egész világot sújtó csapásaira.

Mit cselekszik a bölcs apa, ha vásott fiát meg akarja javítani? Nemde, előveszi a házi gyógyszerútból a vesszőt és újra rendhez szoktatja fiát. Ezt lehet mondani a mai korról is, hogy olyan, mint egy elvadult gyerek s rá lehet alkalmazni a próféta szavait, aki azt mondja kortársairól, hogy az átok, a hazugság, a lopás, sikkasztás, panamázás, tisztátalanság, házasságtörés eláradtak s a vért vér éri. Csoda-e tehát, ha az Úristen néha-néha büntet nemcsak egyes embereket, hanem egész nemzedékeket a földhalmozódott égbekiáltó bűnökért. Csoda-e, ha végigsuhint a Tőle elfordult emberiség, mely csak a világ hiú gyönyöreit, bűnös élvezeteit keresi és csak a pénzre éhes, de lelkéről és az örök életről teljesen megfeledkezik.

Nekünk azért a szenvedést a hit világánál kell néznünk s így majd rájövünk arra, hogy a sok csapás és szenvedés, melyet el kell viselnünk, csak javunkra válhat és megszerzi számunkra az elvesztett szív nyugalmat és boldogságát.

Amikor Attila, az „Isten Ostora” betört Galliába s Szent Lupusz városának kapuihoz ért, a püspök kereszttel, fényes papi segédlettel, teljes főpapi díszben fogadta őt és azt kérdezte tőle: „Ki vagy?” — „Én az

Isten ostora vagyok" — felelé Attila. Erre a püspök így szólt hozzá: „Isten hozott Isten ostora!" és megparancsolta, hogy nyissák ki előtte a város kapuit. Szívesen fogadta és megvendégelte őt. Attilának annyira tetszett a püspök eljárása, hogy békésen vonult át a városon.

Amikor az Isten megpróbáltatást és szenvedést küld felénk, nekünk is így kell fogadnunk azt, mint ahogy a szent püspök fogadta Attilát. S azt kell mondanunk: „Isten hozott fájdalom, szenvedés, én szívesen fogadlak téged, jöjj, térj be hozzám!" Ha így fogadjuk, akkor az élet keresztje semmi kárt nem okozhat nekünk, hanem ellenkezőleg vigaszt hoz és lelki békével tölti be szorongatott szívünket.

A gonosz boldogsága csak látszólagos.

Ha közelebbről szemügyre vesszük a mai világ járását, megütközéssel látjuk gyakran, hogy a becsületes emberek és a jók osztályrésze a szenvedés és az élet keresztjeinek a viselése, a gonoszok pedig rendszerint jobban érvényesülnek és a földi javakban dúslakodnak.

Ezt látva gyakran feltör az emberekből a panasz: Nem érdemes becsületesnek lenni!

Tévedés! Hidd el kedves olvasóm, hogy a gonoszok öröme csak látszólagos és oly távol állanak ők a boldogságtól, mint az ég a földtől.

Nem tudom, ismered-e a zsarnok, gonosz-lelkű Dionysius történetét?

Egy alkalommal Damocles dicsérte nagy boldogságát. Erre Dionysius így szólt hozzá: „Akarod-e megkóstolni az én boldogságomat?” „Hogyne akarnám” — volt a válasz. Dionysius legközelebbi nap nagy lakomát készített Damocles tiszteletére. Aranyos karosszékbe ültette, az asztalt feldíszíttette, aranytányér- és evőeszközökkel teríttette. Hogy a szórakozás se hiányozzék, jó zenéről is gondoskodott. Feje fölé azonban egy egész vékony fonatra éles kardot függesztett, mely minden pillanatban azzal fenyegette Damoclest, hogy leszakad és keresztül szúrja őt.

Damoclesnek a feje fölött függő kard teljesen elvette a jókedvét és étvágyát.

Egyszer csak megszólal Dionysius és kérdezi Damoclest: „Hogy ízlik a boldogság?”

„Elég volt már belőle, nem akarok boldog lenni” — volt a válasz.

„Látod Damocles, ilyen az én boldogságom!” — fejezte be szavait a zsarnok.

Íme, kedves olvasóm, ilyen korunkban sok embernek a boldogsága, ott függ felettük állandóan a damoclesi kard: a mardosó lelkiismeret kígyói!

Van de Cruyssen többszörös belga milliomos és hírneves államférfiú, aki végigharcolta a háborút, később trappista szerzetes lett. Amikor szerzetesi fogadalmát

letette, az ünnepélyen megjelent a belga képviselőház elnöke és több hírneves diplomata. A fogadalomtétel után, az egyik régi jóbarátja megkérdezte tőle, hogy érzi magát a kolostor magányában, távol a világtól?

A kérdésre azt felelte: „Most, mint egyszerű szerzetes sokkal boldogabb vagyok, mint amikor milliomos és ünnepelt államférfiú voltam.”

Hány fejedelmi sarj, gazdag grófnő, előkelő hölgy vonult vissza a zárdába, mint egyszerű irgalmasnővér, ahol önkéntes szegénységben és a legnagyobb egyszerűségben nélküli mindazokat a szórakozásokat, amelyek nélkül, az általános felfogás szerint nem lehet boldog az ember. Nem járnak nagy vacsorákra, bálakra, reggeligtartó mulatságokra és e mellett jól érzik magukat, s nem kíváncsiak vissza a világba.

Mit bizonyít mindez? Hogy nem a gazdagság, a pénz, az előkelőség, a fényes lakomák, kitűnő borok, vidám társaságok, érzéki gyönyörök és a világ élvezetei képezik a boldogság alapját. Mennyien csalódtak már mindezekben! Tehát más valaminek kell lennie a boldogság forrásának. Ez pedig az Istenbe vetett mélységes hit és az erkölcsi törvények szerinti olyan élet, mely nem szennyezi be a lelkiismeretet, és nem dűl fel a szív nyugalmát. Isten nélkül az ember mindig üres, boldogtalan marad, akármilyen

hatalmas, előkelő, vagy gazdag legyen. Boldoggá egyedül csak az Isten teheti.

Napoleon hatalmának tetőpontján visszakíváncozott ama napokra, amikor tiszta lélekkel első szentáldozáshoz járult. Önvallomása szerint, ekkor volt legboldogabb. Úgy van! Az igazi boldogság forrása az a béke, melynek alapja az Isten és felebarátunk lelkének a szeretete, egybekapcsolva az irgalmasság gyakorlásával és a társadalmi jólét előmozdításával.

A háború előtti évben, az egyik dúsgazdag Rotschild golyót röpített a fejébe. Kiszámították, hogy annyi vagyona volt, ha 75 évig élt volna, egész életén át éjjel-nappal szünet nélkül kellett volna számlálnia a 20 pengős aranyakat. Hány dúsgazdagról, milliomosról olvashatunk nap-nap után az ujságokban ehhez hasonló eseteket. Hány kétségbeeséshez közel álló gazdag és előkelő vergődik megsebzett szívvel a titkolt fájdalom súlya alatt. Mily elhagyatottaknak érzik magukat, pedig rendelkezésükre áll minden eszköz, amely a mai korszellem felfogása szerint boldoggá teheti az embert. Mindez bizonyítéka annak, mily sok ember fejfölött látjuk a jelenkorban függni azt a bizonyos damoclesi kardot, akiket látszatra boldognak tart a világ, akiket fény, pompa, jólét és gazdagság övez: de, ha lelkük rejtekébe tekinthetnénk, ott találnók sok szívben a keserű epét és a lelkiismeret mardosó

férgét. Nem nyújt nekik vigaszt a gazdagság, sem a hatalom, sem a tudomány. Csak kitör lelkükből a fájdalom, a sivár és komor élet miatt, melyet elviselni kénytelenek.

Egy hírneves birkózót ellenfele úgy ütött arcul, hogy első csapásra kihullott néhány foga. Ő azonban, hogy ne lássék legyőzöttnek, lenyelte fogait és tovább birkózott, jóllehet a lenyelt fogak ugyancsak kemények voltak. Ha azok lelkébe láthatnánk, akik a világ örömeibe merülve minden élvezetet és gyönyört megengednek maguknak, akkor meggyőződhetnénk arról, hogy mily sok keserű falatot kénytelenek ezek gyakran lenyelni. Az az öröm, melyet élveznek, átlagos megsebzett lelket, nyugtalan lelkiismeretet takar, amelyet határt nem ismerő élvezetekkel akarnak elnémítani, nehogy meghallják lelkiismeretük vádló szavát. Bizony, sok daloló, kacagó, mindennapi szórakozásban elmerülő lélek kénytelen lesz bensejében elismeri e megállapítás igazságát.

Miért bocsát ránk az Úr csapásokat?

Korunk nehéz megélhetési viszonyai, a sok szenvedés és nyomor, mely világszerte nehezedik az egész emberiségre, gyakran készíti a fájdalom emberét e felkiáltásra: Miért engedi meg ezeket az Úristen, és hogy tudja nézni ezt a sok nyomort? Ugyan mi

öröme lehet benne? Miért is teremtett minket? Sőt nem egy zúgolódva az ég felé támad: Nincs is Isten! Mert ha volna, nem engedhetné ezt meg!

Egy népmonda szerint az Úristen a földre küldi egyik angyalát egy szegény, beteg, özvegy asszonyhoz, hogy hozza az égbe a lelkét. Az angyal engedelmeskedett az Úrnak. De amikor megpillantotta az özvegy két kis fiát, megesett rajtuk a szíve és visszatért az égbe mondván az Úrnak: Uram! nem tehetek eleget parancsodnak, mert megesett a szívem azon a két kis árván. Erre az Úr ismét a földre küldi azzal a meghagyással, hogy hozzon egy kis száraz gallyat a földről. Megparancsolja neki, törje azt ketté. És íme, a széttört gallyban apró férgesek mászkálnak fel s alá. Erre azt mondja az Úr: „Ha én gondoskodni tudok ezekről a férgekéről, vajjon nem tudok-e gondoskodni e két árváról is?” Kishitősége miatt az Isten büntetésből a földre küldte az angyalt s itt alatt egy plébános szolgálatába szegődött. Amikor büntetésének ideje letelt, valami ügyben a községbe kellett bemennie. A templom előtt haladva kavicsokat szedett és megdobálta a torony keresztjét. Az emberck ezt látva szerfelett megbotránkoztak a jámbor ifjún. Tovább menve a község korcsmájához ért. Itt azután letérdelt és a korcsma felé fordulva ájtatosan imád-

kozott. Rövidesen egy koldussal találkozott, akit szidalmazni és ütlegetni kezdett. A történekekről jelentést tesznek a plébánosnak, aki botrányos viselkedése miatt kérdőre is vonja szolgáját.

„Miért cselekedted ezt? Hogy merted a szent keresztet megdobálni?”

„Plébános Úr! Nem a keresztet dobáltam, hanem az ördögöt, aki a torony tetején ült és bűnre kísértvén híveit, visszatartja őket attól, hogy a vasárnapi istentiszteleteken részt vegyenek.”

„Ezt megértem! De miért imádkoztál a korcsma előtt?”

„Az ott tobzódó korhelyekért és kicsapongókért, hogy megjavuljanak és megtérjenek” — volt a válasz.

„Helyes! De azt a közismert jámbor koldust mégsem kellett volna bántanod?”

„Főtisztelendő uram! Ne tessék már azt a koldust pártolni. Nem igazi koldus ám az, hanem zsugori, fősvény, aki az igazi koldusok elől elszedi az alamizsnát.”

A plébános ezek után kénytelen volt igazat adni szolgájának. A legenda szerint akkor letelt az angyal ideje s visszatért az égbe.

Az angyal cselekedeteinek két oldala van. Az egyiket látjuk, a másikat pedig nem. Épp így az életben is, az előttünk lefolyó eseményeknek két oldala van. Az egyiket

látjuk. Látjuk a szegénységet, a nyomort, a szenvedést, az igazságtalan elnyomatást és a gonoszság diadalát, ezeknek mélységes okait és Istennek ezekben irántunk nyilvánuló szándékait, terveit azonban nem ismerjük . . .

A szenvedés olyan, mint a vakablak. A vakablakon hiába akarunk kitekinteni, nem látunk egyebet, mint sötétséget. De ha átnézhetnénk, világosság és szívét-lelket örvendeztető gyönyörű szép tájak tárulnának elénk. Földi életünkben is sötétségben tapogatózunk, nem ismerjük fel Isten terveit, sem a reánk nehezedő szenvedésekben az Ő kifürkészhetetlen szándékait. Ezek el vannak rejtve előttünk.

Ha azonban megadással fogadjuk ezeket jószágos mennyei Atyánktól, akkor fel fogjuk ismerni annak jószágos kezét, aki a szenvedéssel akar ráébreszteni minket arra, hogy a mulandó javak és gyönyörök, melyek után epedve sóvárgunk, mint szerencse, jólét, gazdagság, egészség, kitüntetés, rang, méreggá válnak bennünk, könnyelművé tesznek, megrontanak és veszélybe sodorják lelkünket.

Büntet, hogy megtisztítson, megtérésre készítessen, megmentse lelkünket az örök szenvedéstől és az örök világosság honába vezessen bennünket a földi homályból. Ha majd egykor átköltözünk az örökkévalóságba, szemeinkről lehull a hályog és szét-

foszlik majd a köd, akkor belátjuk, miért kellett szenvednünk és áldani fogjuk az Istent, hogy szenvedést küldött ránk.

Az Úristen, amikor sujt és vág, úgy tesz velünk, mint a műtétet végző orvos, aki éles késsel gyógyítja a beteget.

Az orvos az operáció által csak annyi fájdalmat akar okozni, amennyi a betegség meggyógyításához okvetlenül, elkerülhetetlenül szükséges; gyengéden kezeli a beteget s nagy gonddal kötözi be sebeit és igyekszik, amennyire lehetséges, enyhíteni a fájdalmát.

Igy tesz az Úristen is a mai beteg és tőle elpártolt társadalommal. A korunkra nehezedő szenvedésekkel nem romlásunkat, hanem javunkat akarja előmozdítani.

Be kell ismernünk, hogy a legutóbbi évtizedekben az emberiség mindinkább elfordul az Úristentől, a gonoszság világszerte diadalát üli. Azért nem csodálkozhatunk azon, ha a hosszantűrő Isten végigsuhint az erkölcs útjáról letért emberiségen. Jólétben minden erkölcsi kötelességről megfelejtközünk.

Gondoljunk csak a pénzbőségre, mikor a milliók járták. Ugyan mit csinált az emberiség? Talán hálát adott az Úristennek a jókért?

Gondoljunk csak vissza ezekre a „boldog időkre”. Az emberek sosem mulattak annyit, mint akkor. A legfélreesebb faluban

is egymást érte a zene és tánc, az utolsó cseléd lány is selyemben járt. Ezzel együtt járt a részegeskedés, az erkölcsi bukás, az ifjúság romlása s eldurvulása, a gyalázat és szégyenben való elmerülés. Az emberek viselkedése a mesterséges jó módban olyan volt, hogy arcul csapták a szemérmet. A világ a dőzsölés és kéjelgés új Babylonja lett, a városokban bál bált ért, a fényűző estélyek reggelig tartó tobzódássá fajultak.

Emlékszünk arra, hogy reggel 9-kor teherkocsik felvirágozva, cigányzenével nyilvánosan vitték haza a mulatóhelyekről a pezsgős üveggel hadonászó korhely társaságokat. A Margitszigeten éjjel fürödtek cigánybanda mellett, amikor is csak egyedül a cigányok voltak felöltözve. Annyira megszokottá vált a kicsapongó multságokban való részvétel, hogy már egyáltalában nem is volt feltűnő, ha déli harangszókor Budapesten estélyi ruhákban jártak haza. Járt a dínom-dánom, bűnös szerelmeskedés kivirradatig. És történt mindez akkor, amikor a haza megcsonkítása miatt siránkoznunk kellett volna. És ugyanakkor a megszállt területekről elűzött testvéreink a nyomorúság keserű kenyerét kapták azoktól, akik csak úgy szórták a multságokra pénzüket. Ezeknek sem szívük, sem fillérük nem volt azok részére, akik sok szenvedés után koldusként menekültek csonka hazánkba. Hát csoda, ha az a bőkezű

Isten most koplaltat bennünket és maholnap nincs mivel ruházkodnunk! Vajjon ezek a bűnök nem vonták-e ránk a hosszantűről Isten jogos haragját? Most büntet, ostoroz, hogy felemeljen és megjavítson bennünket, hogy hozzá visszatérjünk és szenvedéseink által megtisztulva az Ő útjára térjünk.

Miért a szenvedés? Miért környékez és kísér ez bennünket egész életünkön keresztül? Állandóan halljuk ezt: miért? Panasz helyet inkább keresnünk kellene az okokat és azokat a titkos bűnöket, amelyek miatt az Úr sujt bennünket. Ha ezt komoly vizsgálat tárgyává tennők és szívünk mélyének rejtekébe szállnánk, akkor meggyőződnenk arról, hogy megérdemeljük a vállainkra nehezedő keresztet és ráeszmélnénk, hogy az Isten, amikor büntet, tulajdonképp jót akar velünk gyakorolni. Bennünket, a világ hiúságaiban elmerült és Ő róla megfélekezett embereket, meg akar javítani, a Tőle elpártoltakat magához emelni, hogy az elvesztett hitet és a megvetett erényt, melynek útjáról letértünk, újból megtaláljuk.

Az Úristen gyakran úgy tesz velünk, mint az orvos a beteggel. A betegnek, ha gyógyulni akar, elég gyakran óriási fájdalmakat kell kiállania, amit tapasztalhattak azok, akiket valaha operáltak. Mit cselekszik ilyenkor az orvos? Előveszi a beretvá-éles kést és mély sebet ejt a betegen, nem

törődve annak jajkiáltásaival. De vajjon mit akar ezzel az orvos? Talán kínozni akarja a beteget s az ő fájdalmában gyönyörködni? Nem! hanem jót akar vele, meg akarja gyógyítani. Viszont a betegnek a fájdalmat el kell viselnie és teljesen átadnia magát az orvosnak. Így cselekszik velünk az Úristen is, amikor lelki betegségünkből meg akar bennünket gyógyítani. Néha mély sebeket ejt rajtunk, de nem azért, mintha gyönyörűségét találná fájdalmainkban, hanem, hogy növelje bennünk az istenfélelmet és gazdagabbá tegyen az erényekben.

Milyen idomtalan pl. a márványtömb! Mit cselekszik vele a szobrászművész? Durva vésővel idomítja, faragja. Gyakran az Úristen is kénytelen vésőt venni a kezébe, hogy lefaragja rólunk, ami bennünk rút, tökéletlen, hogy széppé és kedvesekké tegyen bennünket az Ő szent színe előtt. Úgy tesz velünk, mint a kertész: vág, nyeseget, hogy édes és ízletes gyümölcstermő fái legyünk az Ő kertjének.

De nézzük közelebbről az okokat, amelyekért büntet az Isten s megengedi a szenvedést.

Egy férj hazatérve, feleségét tétlenül találja. Kemény szavakkal kezdi korholni, mire az asszony megkérdezi: „Miért bántasz engem? Nem szolgáltam rá, semmit sem csináltam!” Erre azt feleli a férj: „Épp azért

bántalak, mert nem csináltál semmit!"

Ehhez az asszonyhoz hasonlólag sok szenvedő is így kiált fel: Uram! Miért büntetsz engem, én ártatlan vagyok, nem vagyok gonosz, semmi rosszat nem cselekedtem!

Gyakran így tesz velünk az Úristen is. Sujt büntet. Nem azért, mert gonoszok vagyunk, hanem mert semmi jót nem cselekszünk. Istenem! hány nemes lélek, tetőtől talpig jóra való ember van, aki a becsületeség és tisztaság mintaképe, de e mellett semmi jót nem cselekszik, az Isten iránti kötelmeit teljesen elhanyagolja.

Keresztények vagyunk, de úgy látjuk korunkban, mintha az a keresztény szellem, mely az egész világot átalakította, már teljesen kiveszőben volna a lelkekből. Krisztus helyett az új pogányság korszellemének hódolunk, Krisztus és az ő törvényei nélkül élünk. Büntet, szenvedést küld ránk az Úr, nehogy minden magasabb gondolat nélkül éljük le ezt a rövid földi életet. Figyelmeztet, hogy ez az élet nem mulatság, nem játék, szórakozás, nem semmittevés, üres ábrándozás, kedvtöltés, élvezetekben való elmerülés, vagyongyűjtés, pénzhajhászás, hanem szerfelett komoly dolog.

A szenvedés, a fájdalom intőjel, hogy ne tekintsük földi életünket befejezettnek; figyelmeztet, hogy gondoljunk a tökéletes boldogságra és készüljünk arra az életre, amely-

nek folytatása következik földi zarándok-ságunk után. Azt akarja, hogy a hitközöm-bösség kábultságából felébredjünk és lelki ember váljék belőlünk.

Miért küld rám Isten szenvedést? kérdi a másik.

Dávid király uralkodása alatt történt. Joáb fővezér körülzárta Ebela városát. A város békés polgárait nagy félelem szállta meg s nem tudták megérteni, miért akarják városukat elpusztítani. Ekkor a városból Joáb elé megy egy asszony s azt kérdi tőle: „Miért akarod lerombolni városunkat, hisz mi semmit sem vétettünk?” Erre a fő-vezér azt feleli: „Távol áll tőlem, hogy le-romboljam várostokat. De van egy nagy bűnötök, várostokba fogadtátok és elrejtet-tetek a lázadó, a forradalmár Szebát, aki felemelte kezét a király ellen. Adjátok őt kezünkbe s mi eltávozunk.” Erre lefejezték Szebát és a kőfalon át kivetették a város-ból.

E város lakói igazaknak és ártatlanoknak tartották magukat, holott volt egy nagy bűnük: a forradalmárt, a pártütőt rejtegették maguk közt. E város lakóihoz hasonlóan sok ember igaznak és ártatlannak tartja magát, pedig szíve mélyében rejteget valami forradalmárt, gonosz szokást, vétkes szenvedé-lyt, melyről nem akar lemondani. Az a titkos bűn, amelynek rabja sok ember, ez

oltja ki a szívekből az isteni kegyelem fény-sugarát. Ez az oka annak, hogy korunkban oly sok eltévedt bárány bolyong messze távol lelkének jópásztorától.

Pillantsunk csak szívünk legtítkosabbredőibe s vizsgáljuk meg önmagunkat, nem rejtegetünk-e ott megrögzött vétkes szenvedélyt, mely akadály a annak, hogy az erényesség és a hit szerinti élet útján előbbrehaladjunk. Tekintsünk csak magunk körül.

Hányan vannak, akik sok jó tulajdonsággal vannak megáldva, sok szép és dicséretes dolgot is visznek véghez, lelkesednek Krisztusért, vallják, hogy a kereszténység az emberiség nemeslevele, hogy egyedül a kereszténység az a szikla, amelyen a mai forradalmi eszmék hajótörést szenvednek és mégis honnét van bennük a vallási közömbösség és a gyakorlati keresztény élet hiánya?

Onnét, mivel szívük legtítkosabb redőiben rejtegetnek valami kedvenc vétkes szenvedélyt, mellyel nem akarnak szakítani. Ez teszi kietlen sivataggá, siralmassá, szánalomraméltóvá és az isteni kegyelem befogadására képtelenné különben a kereszténységért hevülő lelküket.

Ismerünk olyan keresztényeket, akik minden tekintetben kifogástalanok, de mivel nem küzdenek pl. a harag indulatai ellen, hirtelen olyanok lesznek, mint a sziszegő

mérges kígyók, sőt nem ritkán a legdurvább istenkáromlásokra fakadnak. Hiába figyelmeztetjük őket azon bajok forrásaira és a kellemetlenségekre, melyek a kirobbanó harag következményei, ők egyszerűen azt felelik: Nem tehetek róla, én már nem tudok más lenni!

A másik rabja a lelket annyira elrúgó titkos ábrándos képzeleteknek, vagy bűnös szálak fűzik bizonyos személyhez. De mit felelnek az ilyenek önigazolásukra? Lehetetlen leküzdeni a magamban lappangó bűnös kívánságokat, képtelen vagyok szakítani azzal a bűnös viszonyal és kitépni rendetlen vágyaim kötelékeit.

Egynémelyik szenvedélyes játékos vagy kártyás, noha már ezerszer is megfogadta, hogy nem megy abba a társaságba, vagy nem vesz kártyát többé a kezébe, de azért még mindig nem hagyja el azt a reá veszedelmes társaságot, nem törődve azzal, hogy anyagilag tönkremegy vagy felborítja a családi békét.

Az iszákos is megesküszik, hogy többé le nem issza magát, de hiába figyelmezteti őt ennek a szenvedélynek szerencsétlen következményeire a családja és az orvos, ő mégsem vesz búcsút attól az egészséget aláásó és lelket ölő méregtől.

És így folytathatnám . . .

Beismerjük, hogy az az egyetlen vétkes

szokás óriási károkat okoz lelkünkben és mégsem akarjuk azt kiirtani, megölni, kivetni szívünkéből, hanem továbbra is ott rejtegetjük azt, holott tudjuk jól, hogy egyedül ez az oka össze-vissza kuszált lelkiállapotunknak, ez tartja zárva az ajtót, hogy az Úr betérjen hozzánk az Ő áldásával és a lelki béke boldogító édességével.

Elvakultságunk tetőpontja abban áll, hogy jóllehet beismerjük gyengeségeinket és vétkecszenvedélyeink káros következményeit, mégsem akarunk szabadulni tőlük s egyszerűen lehetetlenségről beszélünk, amikor szenvedélyeink és hibáink legyőzéséről van szó. Pedig szerencsétlen lelkiállapotunknak egyedüli oka az önismeret hiánya s az, hogy nem akarunk komolyan akarni s Ebela város lakóihoz hasonlóan a magunkba rejtett, dédelgetett forradalmárt nem akarjuk megölni.

Nos! Mit cselekszik ilyenkor az irgalmas Isten? Betegség, megalázás, szenvedés nyilaival sebesíti meg valamely vétkecszokáshoz bilincselte szívünket. A megpróbáltatás által így kiált felénk: Verd rabláncra azt a benned lakó lázadó forradalmárt, öld meg és ved ki azt szívedből, mert egyedül ez biztos orvosság, mely meggyógyíthatja a halálra beteg lelket, nehogy abba a tátongó örvénybe essél, ahonnét nincs már szabadulás.

Vannak emberek, akik bámulatraméltó hőstettekre képesek. Mily fényes tanujeit láttuk ennek a hősiességnek a világháború alatt. Önfeláldozó halálmegvetéssel szálltak szembe a golyók gyilkos záporával. S ezért ezeket a hőöket megkülönböztető tisztelettel vitézeknek nevezzük.

De ha a haza iránti szeretetből képesek az emberek elviselni a legkeserűbb fogságokat, a vérző, kínos sebeket és még a legborzasztóbb halált is, csakhogy a nemzeti zászlót diadalra juttassák, vajjon ugyanakkor nem kellene-e hőökké lennünk, amikor a mennyei haza sorsáról van szó?

Istenem! hány hős és vitéz, aki ezer halállal bátran szembeszállott és hősiesen győzedelmeskedett, mily gyenge, amikor saját kedvenc szenvedélyének a legyőzéséről van szó. Mily könnyen szenved vereséget, elesik és gyengéinek foglya, rabja lesz.

Láttam valamelyik kolostorban a következő évszázados képsorozatot: Az édesanya kis fiacskájával összekulcsolt kezekkel ájtatosan imádkozik. Később az ifjúvá serdült gyermeket ott látjuk, amint az oltár előtt áhítatos imába merül és a szentáldozáshoz járul, majd az oltár körül teljesít szolgálatot és szeretettel simul a hitoktatójához. Az idő múlik, az ifjú növekszik, belevegyül a társaséletbe s kezd megismerkedni a világgal. Jelentkeznek a rossz pajtások és a

csábítások s az ifjú viselkedésében változás áll be. Vallásgyakorlatait elhanyagolja s ezután csak a világ gyönyöreinek és élvezeteinek él, amit oly megrendítően ábrázol a következő kép: Az ifjú előtt megjelenik egy divatosan felcicomázott nő, sűrűn lefátyolozva. Felszólítja az ifjút, hogy kövesse. Követi is őt mindenfelé vakon. Végre odaérnek a pokol kapujához, a hölgy leveszi fátyolát s most úgy jelenik meg követője előtt, mint egy ijesztő szörny. Az ifjú azonban nem riad vissza tőle, hanem tovább is követni akarja. Epillanatban megjelenik előtte jóságos édesanyja, eléje térdel s így szól hozzá: „Fiam, idáig jutottál, hát a pokol számára neveltelek?” Másik oldalán ott terem előtte jóságos hitoktatója, akihez oly szeretettel simult s kéri: „Fiacskám, szállj magadba s térj a bűnbánat útjára!” De az ifjú az egyik kezével eltaszítja édesanyját, a másikkal a lelkiatyját s követi büntársát a pokol kénköves örvényébe.

Mily gyakori ez a kép az életben. Hány fiú és leány részesül a leggondosabb családi nevelésben. Mily sok fiatalban találja örömet a jóságos szülő és az Úristen. Mily buzgók eleinte vallási kötelmeik gyakorlásában s mily áhítattal járulnak sűrűbben a szentségekhez. Azonban sokan, amint a szülők védőszárnyait vagy az iskolát elhagyják, a tékozló fiúhoz hasonlóan téves

utakra lépnek, s rövidesen annyira rabjai lesznek a bűnös szenvedélyeknek, hogy semmi sem képes őket már a javulás útjára visszatéríteni. Hiába figyelmezteti őket édes-anyjuk eltévelygésük szomorú következményeire, süketek lesznek az anyai intelmek iránt, sőt még kinevetik, csúfot üznek az érettük aggódó anyai szív fájdalmaiból, vagy pedig nem ritkán haragra gerjedve, durva szidalmakkal illetik őt.

Az Úristen azonban végtelen irgalmas azok iránt, akik valamikor ifjúságukban hűségesen szolgáltak neki, de a rossz társaságtól elcsábítatva vagy az aljas indulatoktól legyőzve, a szennyes vizek mocsarába süllyedve hitüket elvesztették. Az Úr sajnálja őket, utánuk siet egészen a pokol kapujáig, meg akarja menteni, nehogy elmerüljenek abban a feneketlen örvényben, amely felé ifjúságukban sodródtak.

Mit cselekszik az Isten, hogy jobb belátásra bírja őket? Betegséget, szerencsétlenséget, bajt, csapást, sanyarúságot, szenvedést küld rájuk, hogy a bűnös szenvedélyek iszapjában elmerült s már-már a pokolban álló bűnöst kijózanítsa, észhez térítse és a tékozló fiúhoz hasonlóan az üdvösség útjára visszavezesse. Így lesz a szenvedés a legnagyobb jótétemény az Istentől elpártolt ember számára. Amint az ekevas meglágyítja a földet és képessé teszi a bő termésre,

úgy töri szét a szenvedés az Istentől elfordult szív kemény páncélját, teszi képessé az isteni sugallatok befogadására és készíti a bűnös embert a javulásra, a lélekhez tapadt por és sár lemosására a töredelmes bűnbánat által.

Boldog az a bűnös, aki a megpróbáltatások tisztítótűzében felismeri az Isten áldott kezét.

A jók szenvedésének vigasza.

Miként egyeztethető össze az isteni igazságossággal — sóhajt fel egynémelyik jámbor lélek, — hogy az igazaknak és ártatlanoknak rendszerint szenvedés és kereszt jut osztályrészül, ellenben a könnyelműek és a gonoszak többnyire jólétnek örvendenek, vígan élnek és a földi javakban bővelkednek?

Ennek a letagadhatatlan igazságnak a megállapítása gyakran a szükségben szenvedőket az isteni Gondviselésben való hitükben megingatja, úgy, hogy méltatlankodva így sóhajtanak fel: Hol itt az isteni igazságosság?

Kedves Testvér! ne méltatlankodjál. Isten csak azért nem akadályozza meg a rosszat, mivel szabadakaratot adott az embernek, hogy minden kényszer nélkül a jó és rossz közt választhasson. Enélkül cselekedeteinknek nem volna erkölcsi értéke, sem nem volnának érdemszerzők. Tudod-e, hogy az Isten végtelenül jó s érdeme szerint mindenkit meg akar jutalmazni. Bizo-

nyára te is ismersz embereket, akik szívük keménységében nem hisznek Jézus Krisztus istenségében, sem az örökéletben, Isten parancsait semmibe sem veszik s erkölcsi életükhöz sok szó fér. Mindezek életmódjukkal tudatosan kizárják magukat a boldog örökkévalóságból. Másrészt nem tagadhatod, hogy a hitetlen és rossz erkölcsűek közt is akad bőven olyan, aki e mellett életében jót is cselekedett. Ezeket azért a kevés vagy több jóért jutalmazza Isten földi életükben.

Kedves olvasóm! Lásd be, hogy téged az Isten azért a kevés rosszért és egyéb mindennapi gyarlóságaidért büntet, melyeket még mindig nem tudtál, vagy nem akartál elhagyni. Légy arról meggyőződve, hogy az időközönként reád nehezedő megpróbáltatások által csak meg akar óvni a nagyobb rossztól, még jobbra akar tenni. Azt akarja, hogy a mindennapi élet bajainak türelmes elviselése által igazabbá és értékesebbé tedd magadat az ő színe előtt. Hidd el, kedves olvasóm, szenvedés nélkül soha mégerényes sem lehetsz.

Figyeld meg csak önmagadat: míg jól folynak dolgaid, majd kicsattansz az egészségtől és jólétnek örvendel, vajjon nem épp akkor szoktál-e legkönnyebben vétkezni és megfélekedezni az Istentől? Ellenben az elhagyatottság, a csapás és megpróbáltatás arra késztet, hogy Istenhez térj, nála keress menedéket és fájó sebeidre vigaszt.

Ha ezeket a mélységes igazságokat komoly megfontolás tárgyává tennéd, akkor a gonoszok boldogsága sohasem ingatná meg benned a lelki egyensúlyt, sem nem nyitnád panaszra ajkaidat az élet apró-cseprő vagy akár nagyobb keresztjei miatt.

Egy jámbor férfiú sokat töprenkedett azon, miért oly boldogok a rosszak s a jóknak pedig miért kell annyit szenvedniök? Egyszer különös álma volt. Kapott ajándékba egy arany kelyhet, de elrabolták tőle. Emiatt sokat bántódott. Amint így bántódik, tudomására adják, hogy a kehely meg van mérgezve. Azután látja álmában, hogy egy szegény ember házába beütött a villám s teljesen romba dől. Kezdi a házat újjáépíteni s íme a romok alatt elrejtett kincset talál és régi kis házikója helyett gyönyörű palotát épít magának. Majd lát a hídon át egy ifjút menni, megcsúszik és vízbefúl. Amint efölött bántódik, megjelenik előtte a vízbefúlt ifjú őrangyala s tudomására adja, hogy az az ifjú, ha tovább élt volna, elzülött volna s csak szégyent hozott volna jámbor szüleire.

Értsd meg ebből az álomból, hogy az Úristen gyakran csak azért enged rád bajt és szerencsétlenséget, hogy jót tegyen veled és a nagyobb bajoktól megóvjon.

Testvér! be kell ismerned, hogy telve vagy emberi gyarlósággal. *Hittétel, hogy az*

ember csak úgy méltó Isten szent színének a látására, ha ment minden tökéletlenségtől és teljesen tiszta, mielőtt örökké egyesül az Istennel. A hit tanítása szerint az isteni igazságosság a legcsekélyebb emberi gyarlóságot sem hagyja büntetlenül és azért a megbocsátott bűnökért vagy ezen, vagy a másvilágon eleget kell tenni. Ez a hitigazság győzzön meg arról, hogy az Űristen, amikor szenvedést küld reád, csak jót tesz veled és alkalmat nyújt az érdemszerzésre. Fogadd azért a reád bocsátott kereszteket megadással és ajánld fel elégtételkép életedben elkövetett bűneidért, így ha nem is szabadulsz meg teljesen a tisztítótűz kínjaitól, de biztos lehetsz, hogy rövidre lesz szabva az számodra. Ha egykor átléped az örökkévalóságot, csak akkor fogod belátni, mennyi érdemtől fosztottad meg magadat, amikor a kereszt viselésétől szabadulni akartál. Viseld a szenvedéseket mindenkor türelemmel s légy arról meggyőződve, minél szívesebben veszed a keresztet Isten kezéből, annál nagyobb lesz jutalmad az örökkévalóságban.

Olvastam egy mesét. Egy szegény embernek 12 gyermeke volt, éjjel-nappal kellett dolgoznia, hogy kenyeret adhasson nekik. Amikor a 13-ik megszületett, kiszaladt a nagy országútra, hogy mindjárt az első embert, akivel találkozik, felkérje kereszt-

komának. És az első, akivel találkozott, az volt a jó Isten; ő már tudta, hogy mi járatban van, így szólt hozzá: „Szegény ember, szánlak téged; majd én keresztvíz alá tartom gyermekedet és gondoskodom majd róla. A szentírás doktorává teszem őt és a végén majd nagy szent lesz belőle.” Az ember kérdezte: „Ki vagy te?” — „Én vagyok a jó Isten.” „Akkor nem kérlek fel keresztapának, — válaszolá a férfi — mert akkor vértanuvá és kereszthordozóvá kell lennie egész földi életén.” Az ember hátat fordított az Istennek és tovább ment.

Ez csak mese, ember gondolta ki mások szórakoztatására. De aki ezt a mesét kigondolta, nagyon ismerte az embereket. Ez a szegény ember, aki a mesében olyan okosan vagy oktanul beszélt az Istenhez, mindenütt él az egész világon. Ha végigmegyünk az utcán, mindenfelé találkozhatunk emberekkel, akik sokat panaszkodnak az isteni Gondviselés ellen.

Betértem beteget látogatni egy házba; az asszony hetek óta ágyban fekszik, tegnap hullott el a legszebb tehenük s a gazda ott duzzog az istálló egyik sarkában sötét gondokkal s panaszkodik, miért éppen őt veri az Isten, aki annyit imádkozott, templomba járt és gyermekeit istenfélelemre nevelte; ellenben odaát a szomszédja állandóan károm-

kodek, e mellett tollasodik és egyre-másra vásárolja a földeket.

Talán nem is kell végigjárnod az utcákat, hogy ilyen duzzogó emberekre találj, lehet, hogy te magad sem bízol az isteni Gondviselésbe és zúgolódol a miatt, hogy a gonoszoknak minden sikerül, a jóknak meg semmi.

Nem vitatkozom veled, vajjon így van-e ez igazában. De általában úgy van, hogy az Isten nehezebb sorsot szán e földi életben a jóknak, mint a hitetleneknek és bűnösöknek. Azonban nagyon tévednénk, ha azt hinnők, hogy az Úristen nem gondoskodik az ő barátairól. Nagyon sok jó ember van, akinek alig van betevő falatja, akit üldöznek, vagy sorcsapásokkal kell megküzdenie, mialatt a bűnös, a korhely, a házasságtörő, a tolvaj és más gonoszok boldogulnak az életben. Ki magyarázza meg nekünk ezt? Szolgáljon magyarázatul a következő történet:

Egy községnek a plébánosa évek óta betegesen feküdt és sokat szenvedett. Ehhez még lábüszkösödés járult. Az orvosok tanácskoztak, mitevők legyenek. Elhatározták, hogy levágják az üszkös lábat. Rövidesen üszkösödni kezdett az egyik karja. Azonban ennek a levágására már nem került rá a sor, mert vízkórba esett és meghalt. A plébános a hosszú szenvedéseit példás türelemmel viselte.

Élete utolsó nyarán egy derék leány lelki virágcsokrot hozott névnapjára egy költemény kíséretében, melyet ő maga készített. A leány nem értett annyira a verseléshez, mint Arany vagy Petőfi, de a két ünnepelt költő együtt sem tudta volna megírni ennek az egyszerű leánynak a költeményét, mert hiányzott volna hozzá a keresztény bölcsesség.

A leány megrázó szavakban versbe szedte, mennyire mutatja ki az Isten lelkipásztora iránti szeretetét szenvedéseiben és buzdította őt arra, hogy még több szenvedést kérjen magának a kereszten függő Krisztustól, aki készíti számára szent szolgálatában teljesített hűségéért dicsőséges koronáját. Ettől az egyszerű leánytól mi is tanulhatunk. Ennek a költeménynek mélységes értelmét megértik azok, akik Krisztus keresztyére tekintenek, vagy elmélkedés tárgyává teszik a boldogságos Szűzanya életét. Földi életében nem csillogó és tündöklő asszony volt, hanem a fájdalmas anya, akinek hét tör járta át a szívét. A jó lelkek megértik, hogy a szenvedés Isten különös kegyelme, amelyet azokra küld, akiket legjobban szeret. Gondolkozzunk úgy, mint egy jámbor férfiú, aki elvesztette feleségét és gyermekeit, atyját szélütés érte, anyját betörők ölték meg, háza pedig porrá égett. Barátai gúnyolódva azt

mondták neki: „Hiába imádkoztál és jártál annyit templomba, mégis csak ver az Isten!” Ő erre azt felelte: „Most tudom, hogy az Isten szeret engem, mert ott fog meg, ahol legjobban fáj!”

Szent Terézia mindennapi imájában arra kérte az Istent, hogy minél több szenvedést küldjön reája. Ha nem is tudunk ilyen magasságra emelkedni, hogy kérjük Istentől a szenvedést, legalább viseljük azt a keresztet, amelyet az Isten reánk küld.

Az én szenvedésem.

Én senkit meg nem bántok, szeretem az Istent s mindenkivel békében iparkodom élni, kötelességtudó vagyok, mindenkinek csak jót teszek és mégis mennyi félreismerésben van részem, mennyi rágalmat, csípős megjegyzést és gúnyt kell elviselnem. Minden oldalról nem várt kellemetlenségek nehezedenek rám, nemcsak a gonoszok, hanem még azok részéről is sok kellemetlenséget és igazságtalanságot kell elviselnem, akiktől elismerésre kellene számítanom. Az a sok üldözés, megalázás és csalódás már lelkileg teljesen összetört. Nekem, az ártatlannak a szíve ezer sebtől vérzik, ellenben a gonoszok kényük-kedvük szerint vígan élnek, boldogulnak, semmit sem szenvednek, senki sem bántja őket. Ezek láttára már azon gondolkozom: érdemes-e egyáltalában

becsületesnek lenni? Ugyan, hogy engedheti meg az Úristen ezeket az elviselhetetlen igazságtalanságokat?

Az Úristen nem akarja a bűnt, azt sem, hogy téged valaki üldözzön s neked ártson. De ha már sok félreértésben van részed, és a gonoszoktól sokat kell szenvedned, az már az Isten akarata, hogy ezeket a megalázásokat türelemmel és nagylelkűen, minden zúgolódás nélkül elviseljed.

Nem tagadom azt, ha személyed és tiszteletreméltó állásod veszélyeztetve van, mindenestre kötelességed becsületedet megvédeni. Amikor minden oldalról meg nem érdemlett támadások és rágalmak érnek és ezek miatt szenvedned kell, itt kezdődik az igazi keresztény hősiesség. Ez az erényes és Isten színe előtti kedves élet alapkövének a letétele. Ekkor nyílik legszebb alkalom megmutatni lelki nagyságodat és bebizonyítani, hogy te Krisztus követője vagy, az ő nyomdokain jársz és őt önmagadnál jobban szereted.

Méltatlanul bánnak veled és rágalmaznak? Gondolj arra, mily igazságtalanul bántak Krisztussal. Ő, az ártatlan, a szent, csendes megnyugvással, minden felindulás nélkül tűr. Szeretetteljes mindenkihez: ellenségeihez, bűnösökhöz épp úgy, mint tanítványaihoz. Nem nyitja panaszra ajkait a zsidók pokoli gonoszsága miatt, pedig sok oka lett volna

kifakadásra. Hatalmában állott volna pusztá akaratával letiporni ellenségeit, mint egy férget. De nem tette, hogy példát adjon neked, miként kell az emberek gonoszságait elviselni.

Panaszkodol, méltatlankodol a téged ért támadások és mellözések miatt? Sőt talán keserűségedben feljajdulsz, mint egynémelyek, akik így kiáltanak fel: Nem érdemes jónak lenni!? Elszomorító, amikor valaki az őt ért sérelmek miatt abbahagyja az eddig gyakorolt jókat, az imát, a szentségekhez való járulást és egyéb vallásbeli gyakorlatait. Mily lelki eltévelyedés duzzogni, szemrehányásokkal illetni az Urat és nem törődni már semmivel, mivel méltatlanul bánnak velünk az emberek. Sőt egyesek szellemileg annyira elvakulnak, hogy még azzal is dicsekszenek, hogy ők eddig vallásosak voltak, de most már semmit sem hisznek. Kedves olvasóm! Hitedet kitől teszed függővé: Istentől, akinek eddig hűségesen szolgáltál, avagy ellenségeidtől és azoktól, akik neked csak epét kevernek? Nem akarnál te annak a szolgája maradni, aki azt mondotta: „Vedd fel keresztedet és kövess engem?”

Ilyen eljárással csak azt árulnád el, hogy neked sohasem volt élő hited, sem Istenre nem irányítottad még soha komolyan tekintetedet.

A téged ért bántalmak idején ne csak másokra panaszkodjál állandóan, hanem

szállj szíved rejtekébe és vizsgálj meg magadat, vajjon a téged ért sérelmekre nem adtál-e okot?

Egy szerzetes sokat panaszkodott összeférhetetlen rendtársaira. Elhatározta, hogy búcsút vesz a kolostortól, félrevonul a pusztába s annak csendjében fog szolgálni az Istennek. Történt egy napon, amikor a közeli forráshoz vízért ment, útközben megpihent s letette a kancsót, de a korsó felfordult. Kénytelen volt visszamenni, azonban a korsó újból csak megbillent s a víz, bosszúságára, kiömlött. Harmadszor ugyanez megismétlődik. Erre a szerzetes türelmét veszti, haragra lobban s a korsót földhöz vágja. Amint haragja lecsillapult, ekkép kezdett gondolkodni magában: „Ime, most itt a pusztában egyedül vagyok s mégis haragra lobbantam. Úgy látszik, bennem is van hiba, azért nem tudtam rendtársaimmal megférti. Visszatérek és a javulás útjára lépek.”

Te, aki állandóan csak másokra panaszkodol, vizsgálj meg egy kissé magadat s akkor meg fogsz győződni arról, benned is van hiba s magad vagy oka annak, ha annyi méltatlanságot kell szenvedned környezetedtől vagy előljáróidtól. Tanulj már egyszer a te tanítómesteredtől, aki mondotta: „Tanuljatok tőlem, mert én alázatos szívű vagyok.” Hidd el, ha volna benned több alázatosság és szerénység, játszva tudnál győzelmet

aratni ott, ahol véleményed szerint lehetetlenségekkel kell megküzdened. Akkor beborulhat feletted az ég, de te derült fogsz maradni. A félreismerések idején gondolkozzál úgy, amint gondolkozott kis szent Teréz, aki mondotta: „Mindenki megvetett engem, hisz ez az, ami után én vágyódtam!” Erdélynek nagy püspöke, Majláth gróf, aki egyháza és hazája miatt a kálvária útját járja, egyik püspöki körlevelében azt írja: „Készséges lélekkel fogadom Krisztus követésében a rágalmakat és igaztalan vádakát.”

Ha ily hősiességgel tudnád magadat naponként áldozatul hozni és a téged ért méltatlanságokat elviselni, akkor a lelki szenvedés kohójában tisztára moshatnád lelkedet, sok lelki vigaszban részesülnél és oly boldogító érzület járná át lelkedet, melyet a világ összes kincseiben és gyönyöreiben hiába keresel.

Szegénység nem akadály a boldogságnak.

Én nem vagyok káromkodó, templomba is eljárók, húsvéti gyónásomat is el szoktam végezni és mégis mennyi csapás nehezedik vállaimra, alig van betevő falatom, tisztességes ruházatom. Az efféle panaszok talán sohasem voltak olyan gyakoriak, mint napjainkban, mivel a szegénység és nyomor talán évszázadok óta nem volt olyan általános, mint éppen korunkban.

Az embernek élnie kell s ezért a megélhetéshez anyagi javakra van szüksége. Ezeket az életfenntartáshoz szükséges javakat meg is adja az Úristen mindenkinek, amit az Úr Jézus evangéliumában oly gyönyörűen fejez ki, amikor azt mondja: „Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit egyetek, sem testetek miatt, hogy mivel ruházkodjatok. Nem több-e az élet az eledelnél és a test nem több-e az öltözetnél? Tekintsetek az ég madaraira, azok nem vetnek, nem aratnak, csűrőkbe sem gyűjtenek, mennyei Atyátok mégis táplálja őket. Nem vagytok-e ti azoknál becsebbek?” Mily vigaszteljes ígék a mai sok gonddal küzdő emberiségre.

Bizonyos az, hogy a földi javak egyenetlenül vannak elosztva és szegények mindig voltak és lesznek, amint ezt megmondotta a mi édes Üdvözítőnk: „Szegények mindig lesznek veletek.”

A szegénység a múltban csak szórványosan jelentkezett s rendszerint ott, ahol az emberek önhibája volt a szegénység oka. Ma azonban a szegénység a társadalom széles rétegeiben mutatkozik s éppen abban a korban, amikor a testvériség és egyenlőség jel-szavával valóságos paradicsomot ígérnek a szegényebb néposztálynak. Ez a sok ígélet még elviselhetlenebb nyomort hozott az emberiségre s valósággal megingatta a társa-

dalom nagyépületének egyensúlyát s forradalom felé kergeti az elkeseredetteket.

Miért következhetett be ez a nagy nyomor és szegénység, melynek súlyát valamennyien érezzük?

Mindenesetre egyrészt azért, mert korunkban mindenütt nagyok az igények. Ma a legtöbb ember csak szórakozni és élvezni akar, az anyagi jólétet, a pénzt tartja élete vágyai főcéljául. E körül forog manapság minden, ennek a szolgálatába szegődik az egész világ, erről írnak, beszélnek legtöbbet s ez foglalja le teljesen a szíveket s uralja az egész emberiséget. Jól enni, inni, szépen ruházkodni, élvezni s mindezekhez pénzt szerezni: ez a mai kor istene és mennyország.

A mai kor csak ezzel törődik: meggazdagodás, bűnös örömek és kéjelgések, közben pedig megfélelkezik az Úristenről és arról, hogy tulajdonkép mi is az emberi élet célja.

Az Isten béketűrésének a pohara betelt s ezt a földiekre éhes világot most koplaltatja, ostromozza, hogy félreérthetetlenül tudomására adja, hogy a világ gazdagsága, minden pompája és gyönyörei mulandók. A szegénység és nyomor által figyelmeztet a magasabb értékű, örök boldogságra jogosító kincsekre.

Tudod-e miként szelidítik a galambot?

Koplaltatják. Lassan mindig közelebb és közelebb jönnek hozzánk s végül kezünkre szállnak. Így cselekszik gyakran az Úristen is velünk. Koplaltat bennünket, csapást küld ránk, hogy hozzá közeledjünk.

Ismered a bibliai tékozló fiú történetét. Amíg jól ment dolga, nem törődött atyjával, elkészerítette, sok bánatot okozott neki könnyelmű életével. De amikor nyomorúságba, koldusbotra jutott, bűnbánólag visszatért hozzá.

Igy van ez rendszerint a mindennapi életben. Amíg valakinek jól megy dolga, a földiekben bővelkedik, gőgös lesz, rendszerint szíve bűnös vágyait követi és érzéketlen minden magasabb gondolat iránt. Pénz lesz az istene, más urat nem akar maga felett ismerni; a nyomorúság és a szegénység pedig visszavezeti Istenhez.

Egy, valamikor gazdag földbirtokos a következőket beszélte el nekem: „Háború alatt eladtam birtokomat, a pénzemet bankba és hadikölcsönbe helyeztem s ma koldus vagyok. Míg jómódban éltem, végigélveztem a világ összes gyönyöreit és Istent nem ismertem. Mikor mindenem elveszett, közel álltam a kétségbeeséshez. Ha nem nézem szerető feleségemet és édes gyermekeimet, golyót röpítettem volna fejembe. Az idő gyógyírt hozott. Bármennyire szegény vagyok most, de már teljesen megnyugodtam, sőt bizo-

nyos tekintetben örülök, hogy elvesztettem vagyonomat, mert szegénységemben megtaláltam Istent és most rossz sorsomban komolyan veszem a hitemet és lelkem ügyét. Most látom csak be, mily nyomorult és szájalomraméltó voltam gazdagságomban."

Nagy Napoleon császár a világ leghatalmasabb ura volt. Amíg a hatalom tetőpontján állott és a szerencse kedvezett neki, keveset törődött Istennel. Sőt az egyházat üldözte, a pápát bebörtönözte. Amikor trónvesztett lett, száműzetésében a mély vallássság szép példáját adta.

Úgy van a legtöbb ember, hogy csak akkor kulcsolja imára kezeit, amikor az Isten meglátogatja. Boldog ember az, aki a megpróbáltatások viharában Isten védő szárnyai alá menekül és felismeri, hogy az élet boldogsága nem az anyagi javak bőségében áll, hanem a lelki megnyugvásban. Aki bírja a lelki békét és lelkiismerete nem kárhoztatja, az boldogabb lehet egy falat száraz kenyér mellett Istennel, mint a gonoszok a világ összes kincseivel. Aki pedig kétségbeesik, az szerencsétlen lesz földi életében, de még szerencsétlenebb az örökkévalóságban.

Ne siránkozzál, értsd meg, hogy az anyagiak elvesztése által Isten csak javadat akarja. Ő végtelenül szeret téged, ő látja a te jó tulajdonságaidat s azért nem akarja,

hogy örökre elveszél. De a jó tulajdonságaid mellett ismeri fogyatékosságaidat és lelki előmeneteled akadályait is. Ez az akadály pedig a pénzhez, valamely tárgyhöz, vagy teremtményhez való rendetlen ragaszkodásod. Mivel te ezeket az akadályokat nem akarod eltávolítani, ő lép közbe és tépi szét az anyagiak után való túlságos törekvésedet. Nem tagadhatod, minél inkább ragaszkodol az anyagiakhoz, annál inkább gyengül benned az Isten iránti szeretet, az Anyaszentegyházzal való együttérzésed és növekszik benned a hitbeli közömbösség.

Szent Antonin érsek egy lakás felett angyalokat látott fel s alászállani. Megtudta, hogy egy nagyon szegény asszony lakik ott három leányával. Nagyobb összegű alamizsnát küldött számukra, hogy segíyezze őket. Más alkalommal ugyanezen lakás felett gonoszlelkeket vett észre. Érdeklődött a dolog után s kiderült, hogy mióta jobb anyagi viszonyok közé kerültek, könnyelműek lettek. Amint ezt megtudta, megvonta tőlük a további támogatást.

Az Úristen sok jóval halmozza el az embert, de az visszaél velük s a vett jó-tétemények nem ritkán bűnre vezetik. Ekkor csapást küld reánk, veszteség ér, ami által figyelmeztet, hogy ne helyezzük a mulandókat, a pillanatnyi örömöket az örökértékű kincsek elé. Figyelmeztet, hogy eszeveszet-

ten ne lóssunk-fussunk, izzadjunk és fáradozzunk azokért, amiket itt kell hagynunk s még a sirba sem vihetjük, hanem gondolkunk többet lelkünk megmentésére.

Ne tekintsük az anyagiakat boldogságunk netovábbjának. Számoljunk azzal, hogy Isten dicsőségének az örök cél előmozdítására tehetségünkhöz mértén áldozatot is kell hoznunk, keresztény kulturális intézményeinket támogatni, hogy egykor jócsekedetekkel felékesítve jelenhessünk meg az Ő szent színe előtt.

Gondoljunk csak vissza a háború előtti időkre. A társadalom, főleg a vagyonos osztály, jólétében teljesen megvakult, istentagadó lett, szembeszállott Krisztussal. Élete evés, ivás, szórakozás volt, lábbal tiport minden isteni és erkölcsi törvényt. Alig akadt már intelligens ember, aki nem szegődött volna az Anyaszentegyház ellenségei közé, nem lett volna valamely szabadkőműves páholy tagja. Nem is tartották úri embernek az istenhívót vagy templombajárót. De íme jött a háború. Az a minden jóban bővelkedő tisztviselői osztály lerongyolódott, alig volt betevő falatja s ruhája, majd jött a kommunizmus, ördögi gonoszságú véres merényleteinek sorozatával, mely elsősorban az értelmiségi osztályt támadta. És most? Állandó fizetéslevonás, ami maga után vonja a lemondást és a nyomort. Igaz,

hogyminden ezek a dolgok nagy csapások, de vajjon nem ezek tették-e a hitetlen intelligenciát vallásossá? Diák koromban bámultam, ha egy nadrágos embert láttam szentmisén ájtatosan imádkozni; szentgyónás, áldozás, fehér holló számba ment. És most, hála Istennek, azt mondhatjuk, hogy az intelligencia vallásosabb, mint a köznép. A köznépet pedig mi rontotta meg? A háborús és háború utáni pénzbőség és jólét, amikor a termelő felé fordult a szerencse. Népünk akkor jólétében mást sem tudott, csak mulatni, táncolni és selyembe-bársonyba öltözködni, a pogányságra emlékeztető ledér életet kezdett s annak az Istennek, akinek eddig hódolt, hátat fordított.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jólét legtöbb emberre nézve rendszerint vészhozó, mivel az anyagiakhoz és a pénzhez való rendetlen ragaszkodást a lelkiek elé helyezi. A bűrvágy annyira úrrá lesz bennünk, hogy az anyagiak megtartása és gyarapításának gondjai gyengítik és teljesen háttérbe szorítják nemcsak a lelkiekkel való komoly törődést, hanem elég gyakran még erkölcsi romlást is idéznek elő és Isten törvényeinek lábbal való tiprását.

Látogatóba mentem egy családhoz. A fiúcska keservesen sírt. Kérem, mi baja?

— Aranyat kapott a keresztaapjától, de elvettük tőle s félretettük, ezért sír! Félünk,

hogyan elveszti vagy lenyeli. Szegényke nem tudja megérteni, hogy csak jót akarunk neki.

Az Úristen is így cselekszik velünk. Elvesz tőlünk valamit, hogy jót tegyen velünk. Mi pedig siránkozunk és sehogysem akarjuk megérteni, hogy ő csak javunkat akarja.

Ha az anyagiak miatt siránkozol vagy mint egynémelyek, perbeszállsz az Úristennel, zúgolódol és káromolva fakadsz ki az isteni Gondviselés ellen vagy esetleg az ért csapások miatt abbahagyod vallási gyakorlataidat, ennek a viselkedésednek az a látzata, mintha az Úristenen bosszút akarnál állani és annak a jele, hogy a te hited nagyon fogyatékos és távol állsz a jó keresztény fogalmától. Ha volt is hited, — de ne haragudjál rám, — megmondom őszintén, a te hited nem volt egyéb képmutató szemfényvesztésnél, csak arra volt jó, hogy megcsaljon téged. A reád mért csapások által az Úristen meg akart győződni hited szilárdságáról s íme most tűnt ki, hogy te az elvesztett vagyont, a pénzt, a jószágot vagy tárgyat jobban szeretted, többrebecsülted Istennél és lelked üdvösségénél. Ha lelki ember volnál és igazán istenfélő, készebbnek kellene lenned, inkább minden nyomort elviselni, vagy akár éhen halni, mint az isteni törvények útjáról letérni és eddigi vallási gyakorlataidat abbahagyni.

Ha zúgolódol és elhagyod az Istent, ugyan

kinek ártasz? Vajjon javult azóta a helyzeted? Boldogabb vagy? Ugyebár nem! Viselkedésseddel csak magadnak ártasz és azt éred el, hogy az Úristen is elhagy. Ezek után még azt sem érdemled meg, hogy az Úristen megsegítsen. És mi lesz makacs viselkedésed következménye? Szerencsétlen és szegény leszel földi életedben, de még szegényebb és szerencsétlenebb leszel az örökkévalóságban.

Bizonyos az, hogy a szegénység elviselése néha nagyon nehéz, de a legszebb erények egyike, mert az embert leginkább teszi hasonlóvá Krisztushoz, aki azt mondta önmagáról: „A rókáknak barlangjaik, a madaraknak fészkeik vannak, de az Emberfiának nincs hová fejét lehajtsa.” Másrészről bizonyos az is, hogy a jó Isten az igazi jámbort sohasem hagyja el, gondoskodik róla, nem engedi, hogy szükségét szenvedjen, ha hőiesen viselkedik a megpróbáltatások napjaiban.

A lélek tűzpróbája.

Leborulok Isten végtelen irgalmassága előtt, amikor a bűnös embert a szenvedések által újjá akarja teremteni — mondja egy némelyik jámbor lélek. — Én azonban, — aki a bűn minden gondolatától irtózom és mégis állandóan zaklatnak a különféle, folytonosan gyötrő kísértések, annyira, hogy

néha úgy érzem, mintha a pokol összes fúriái ellenem törtek volna; szívem olyan, **mint** a háborgó tenger — attól félek, hogy ezeket a lelki szenvedéseket nem bírom tovább, a bennem lappangó vétkes érzelmek magukkal sodornak és lelkem kárát vallja.

Kedves olvasóm! Ha az erényesség útján akarsz maradni és a jóban előrehaladni, légy elkészülve arra, hogy a kísértő támadások annál hevesebben törnek ellened, minél komolyabban veszed lelked üdvét. És légy arról meggyőződve, hogy ezek hősies legyőzése nélkül az erényesség útján előre nem haladhatsz.

Egy régi legenda elbeszélése szerint bizonyos szentéletű férfiú utazott egy városba. Amint a város kapujához ér, látja az ördögöt ott a gyepen szundikálni. A városban betér egy kolostorba, azt telve találja gonoszlelkekkel, amint ott sűrögnek-forognak a szerzetesek körül. Szerfelett csodálkozott ezen a látványon. Visszamenet megszólítja a város kapujánál unatkozót, magyarázná meg ennek az értelmét. A gonoszlelek azt feleli: „A város kísértésére elegendő vagyok én egyedül, de nekem is alig akad dolgom, mert a város lakói minden kísértés és csábítás nélkül hágiák át Isten parancsait, sem lelkük üdvösségét komolyan nem veszik, felesleges, hogy bűnre kísértsem őket. Ellen-

ben azokat a szerzeteseket, akik komolyan munkálkodnak lelkük megmentésén és hűségese Isten akaratának teljesítésében, állandóan kísértünk kell.”

Kedves olvasóm! Ha lelkedet meg akarod menteni, állandóan résen kell lenned s azért a kísértések elleni harcnak egy pillanatig sem szabad szünetelnie.

A lelkiélet mesterei azt tanítják, hogy a leghevesebb kísértéseket és a legfájdalmasabb lelki szenvedéseket nem a gonoszok és a hitetlenek érzik, hanem Istent szerető és a keresztyén tökéletesség után törekvő lelkek. Szent Vincét például rettenetes hitbeli kételyek gyötörték. Szent Katalint sötét kísértések nyugtalanították s úgy látszott, mintha homály borult volna lelkére.

A szentek éppen azért lettek szentekké, mert a legnagyobb kísértések és megpróbáltatások tüzeiben sem akartak elszakadni Isten szeretetétől. Ha kísértések környékeznek és mindenféle útalatos gondolatok ostromolnak, melyek miatt lélekben sokat kell szenvedned, ez annak a jele, hogy a gonoszlélek gyűlöl és üldöz téged. Szállj szembe hőiesen lelked ellenségével. Szükséges, hogy kísértéseid legyenek, mert ezek nélkül még alkalmad sem volna bebizonyítani Isten iránti hűségedet. Ezt a kísértések tüzeiben kell kimutatnod.

Minél becsesebb valami, annál nagyobb fáradság kell annak a kiérdemléséhez. De elképzelhető-e értékesebb valami a boldog örökkévalóságnál? Amidőn a boldog örökkévalóságról van szó, arra kellene gondolnunk, mennyi fáradságba kerül csak a mindennapi kenyér és az élet jelentéktelen, veszendő értékeinek a megszerzése. Ezekért mennyit izzad, fárad az ember, sőt gyakran még életét is veszélynek kénytelen kiténni és e mellett ezek a veszendő dolgok mennyi csalódást okoznak. Vajjon ugyanekkor elképzelhető-e, hogy az örökélet koronáját minden fáradság nélkül elnyerhetjük?

A mennyország sem hull csak úgy magától az ember ölébe! Ezt ki kell érdemelned azáltal, ha bebizonyítod, hogy az Urat teljes szívedből szereted. Isten iránti szeretetedről pedig úgy tehetsz tanubizonyságot, ha a kísértések és csábítások idején hűséges maradsz a hamisítatlan isteni igazságokhoz, Krisztus földi országához, a katolikus Anyaszentegyházhoz és később vagy inkább meghalni, mint halálos bűn által kiesni az Isten kegyelméből. Ez az igazi vallásosság lényege. Ezt pedig a kísértések tüzeiben van alkalmad kimutatni. Hidd el, nincs kedvesebb cselekedet Isten előtt, mint a kísértések és csábítások idején hűségesnek maradni hozzá. Ha ezt a próbát kiállod,

akkor vagy igazi hős, akkor kedvesnek fogsz találtatni az Úr színe előtt és biztos reményed lehet a győzelmi koronához. Kísértések idején soha el ne csüggedj, hanem inkább gondold arra, hogy az Úr ezek által készíti elő számodra az örök élet koronáját, amit a Szentlélek e szavakkal ad tudomásunkra: „Boldog a férfi, aki a kísértést kiállja, mert hűnek találtatván, elnyeri az élet koronáját.” (Jak. 1, 12.)

Jártál-e már magas hegyeken? Ha igen, mit tapasztaltál? Nemde azt, hogy minél magasabbra jutottál, annál fáradtságosabb volt az út, annál erősebb szelekkel kellett megküzdened. Az ember is minél inkább törekszik a jóra és minél magasabbra akar emelkedni a lelki élet útján, annál több akadállyal kell megküzdenie és annálnagyobb viharok támadnak lelkében.

A drágakő úgy lesz értékes, ha csiszolják; így a lélek is a kísértések tüze által nemesedik. Ha soha bűnre, vagy a jó elhagyására nem csábíttatnánk, képtelenek volnánk megállapítani, igaz-e a mi szeretetünk Isten iránt és erényes-e a mi életünk.

Istenem! mennyi lélek bukik el a megpróbáltatások és a kísértések idején még azok közül is, akik valamikor örömeiket találták Isten szolgálatában, a szentségekhez való járulásban és a különféle hitbuzgalmi, társadalmi tevékenykedésben. De íme, ami-

kor tanubizonyosságot kellett volna tenniök hitük szilárdságáról és Isten iránti szeretetük állhatatosságáról, akkor tűnt ki, hogy ők tulajdonkép Istennek megbízhatatlan szolgálói, nem Krisztust, nem az Anyaszentegyházat, hanem önmagukat szerették! Lelkük üdvösségét nem vették komolyan, az erény pedig, amelyet eddig gyakoroltak, csak látszólagos volt. Mert ha mélységes lett volna hitük, akkor kiállották volna a próbát s nem fogyatkozott volna meg bennük a régi buzgóság s nem hagytak volna fel a szentségekhez való járulással és nem hagyták volna magára az Anyaszentegyházat a keresztény társadalmi élet fellendítésének munkájában.

Soha meg ne tántorodjál a kísértés idején, hanem akkor még inkább gondolj arra, hogy az Úristen szeret téged, a bűn rozsdájától akar megtisztítani és csak azért engedi rád a kísértést, mert arról akar meggyőződni, vajjon igazi keresztény vagy-e?

Ha a kísértések felett állandóan győzedelmeskedni akarsz, egyről meg ne feledkezzél: Kerüld a hitetlen és a könnyelműek barátságát s ne bízzál túlsokat önmagadban, hanem egyedül Isten kegyelmében, azonkívül soha el ne mulaszd ok nélkül a vasárnapi szentmisét és — időközönként járulj a szentségekhez. Ha nem ezt tartod, szemeid előtt, könnyen csatát veszíthetsz. És ha egyszer a csatát elveszítetted, tudod-e, mi követ-

kezik azután? Az erkölcsi bukás, szerelmi dráma, hittel való teljes szakítás, önmeg-hasonlás, lelki összeomlás, tébolyda, sőt nem ritkán öngyilkosság.

Bármily nagy is a kísértés, légy mindenkor meggyőződve arról, hogy az Úr soha senkire nem enged nagyobb kísértést, mint amekkorát elbír. Keresd azért a kísértések fürgetegében az Urat s kiálts feléje a háborgó tengeren reszkető tanítványokkal: „Uram! ne hagyj el, Uram! maradj mellettem, Uram! én nem akarok elszakadni Tőled.” És ha a kísértés idején nem csüggedsz el s hűséges maradsz hozzá, akkor ő mindenkor melletted lesz és megerősít téged.

Betegség Istenhez vezető út.

„Betegség gyötör, kimondhatatlan kínokat szenvedek, már alig bírom!” — hangzik sokak ajkáról a sóhaj.

Sopánkodásoddal nem segíthetsz magadon, a betegség azért továbbra is betegség marad. Testi fájdalmaiddal meg kell békülnöd s ezekbe belenyugodnod. Gondold meg, hogy a betegség csiráit természetünknel fogva magunkban hordjuk.

Az emberiség közös sorsa a halál s ezért a betegség az elmúlás előhírnöke és jelzi előre testünk feloszlását. Amint a vetőmag a földbe kerül s elpusztul, majd új élet fejlődik belőle, így a betegség is jelzi a test

elkövetkezendő pusztulását. De amint a magból, úgy a sírból is új élet fog támadni és a kiállott szenvedések után a test részese lesz ama örvendetes jutalmaknak, melyek a hívő lélekre várnak az örökkévalóságban.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az egészség és a testi erő rendszerint feledteti az emberrel a lélek üdvösségével való komoly törődést és nagyobb benne a gonosságra való hajlandóság, a lélek könnyebben a test rabszolgájává lesz. A betegség közeledése azonban a fegyelmezetlen és rendezetlen lelkű emberben széttépi az ő nagyra-vágyó és bűnös terveit. Most már kész mindenről lemondani, mindent feláldozni, csak hogy visszanyerje egészségét. Betegség által felismeri az ember, hogy teste kezdi felmondani a szolgálatot és ez figyelmezteti annak a napnak a közeledésére, amelyen be kell fejeznie életét. Ezért a betegség megrémíti és nyugtalanná teszi az embert, szalad egyik orvostól a másikig.

Az olyan keresztények, akik az életben a hitből fakadó igazságokat és köteleességeket nem vették komolyan, most ugyanahhoz az elfelejtett Istenhez fordulnak, csodát kívánnak tőle s így sóhajtanak fel: „Isten segíts, mutasd meg hatalmadat, akkor hiszek.”

Aki betegségében így beszél, vagy gondolkodik, az hasonló a megtérni nem akaró

zsidókhoz, akik Krisztustól csodajeleket vártak. Te türelmetlen, te zúgolódó, ugyan miért kérsz csodát most attól az Úristentől, akit eddig nem akartál ismerni? Talán azért, hogy bűnbánatot tartva a javulás útjára térj? Kötve hiszem! Inkább csak azért kívánod vissza régi egészségedet, hogy megszokott könnyelmű életedet, melyből hiányzik Krisztus és az ő törvénye, továbbra is folytathasd. Akadnak aztán még olyanok is, akik gyógyíthatatlan betegségük tudatában a nagy leszámolás gondolatára kétségbeesnek, Istent káromolják vagy meggondolatlanul öngyilkosság által fájdalmaiktól való megszabadulást keresnek s enyhület helyett az örök gyötrelem bizonyosságába rohanak.

Ha betegségedben türelmetlen vagy, ez annak a jele, hogy fegyelmezetlen vagy és gyenge a te hited. A betegség, kedves olvasóm, sok esetben eszköz, mellyel Isten az embernek vissza akarja adni a hitet, az erényesség útjára visszavezetni és megoltalmazni a bűnbe való mélyebb elmerüléstől. Az ember betegségében és testi fájdalmaiban mindenkor készebbnek mutatkozik Istenre gondolni és hozzá folyamodni segítségért. Míg valaki duzzad az egészségtől és jólétnek örvend, hiába figyelmeztetik jobb belátásra és élete megjavítására, ezek a jóindulatú intelmek süket fülekre találnak. A

betegség azonban az embert önkénytelenül is minden figyelmeztetés nélkül kijózanítja és megtanítja az élet igazi értékére és annak a beismerésére vezeti, hogy a világ minden gazdagsága és az élet összes gyönyöreinek egyebek szappanbuboréknál, mely szétpattan a levegőben.

A kórházi ágyak — ha megszólalnának, — de sokat mesélnének! Akik viruló erejükben, az élet verőfényében sütkérezve nem törődtek az erőt, egészséget, boldogságot adó Istennel, azok a kórágyn lázas, cserepes ajakkal Isten után sóhajtoznak. A kórágyn hány, de hány lélek kiáltozott gyónás után és sóhajtozott Krisztus teste után, melyet egészséges éveiben elkerült. A betegség tehát nem más, mint Isten hatalmas kezének érintése a gyenge cserépemberen és figyelmeztetés komoly magabaszállásra és Istenhez való visszatérésre. E figyelmeztetés nélkül a lelkek nagy seregei örök vesztükre bűnbánat nélkül, mint megátalkodott bűnösök lépnék át az örökkévalóság küszöbét.

Tekintsd azért a betegséget és a különféle testi bajokat Isten különös kegyelme és szeretete jelének, mely által a lelki vakságból akar kigyógyítani és magához édesgetni. Betegségében rendszerint belátja az ember, mikor már egy orvos sem segíthet, hogy még egyedül Isten segítségére lehet számítani. Betegségében ez a gőgös, bűnhöz szo-

kott és a világ hiúságaiban elmerült ember megalázza magát s belátja, hogy egyedüli remény még az Úristen lehet s azért fájdalommal közepette így sóhajt fel: „Uram! segíts rajtam, Istenem! enyhítsd fájdalmaimat, add vissza egészségemet és én fogadom neked, hogy mától fogva más ember válik belőlem.” Betegségében kezdi beismerni az ember, hogy helyes útra kell térnie és azt is, hogy megérdemli a reá nehezedő szenvedéseket.

Égyszer egy beteget jelentenek és megkérnek, lássam el a szent útravalókkal. Kérem a küldönctől, nagyon sürgős-e?

— Tessék csak eljönni, tisztelendő atyám, majd meglátja.

Oda érkeztem egy elhagyott lakásba, ahol minden nélkülöző szegénységre vall s minő látvány tárul szemeim elé! Megpillantom a beteget. Útálatot gerjesztő látvány. A rákbetegség következtében egész arca oszlásnak indult, orrát már teljesen felemész-tette. A test feloszlásából támadt fojtó levegő miatt kerülik még a legközelebbi hozzátartozói is.

A szentségek feladása után beszédbe elegyedtem a beteggel. Próbálom őt vigasztalni s kérem, sokat szenved-e?

— Tisztelendő Atyám! oly fájdalmakat érzek, hogy meg sem tudom érteni, miként lehet ezeket kibírni.

— Használ-e valami orvosságot fájdalmai csillapítására?

— Ugyan miből? Ha nem volnának irgalmasszívű szomszédaim, már rég éhen pusztultam volna.

Tovább beszélgetve elmondja, hogy fiatalágában valamikor szép és gazdag volt, de épp ezek okozták szerencsétlenségét, mert határt nem ismerő pazarlása következtében elúszott minden vagyona s most egykori hódító szépségeért és irgalmasságot nem ismerő keményszívűségeért kell bűnhődnie. Amikor elmondotta regényes élettörténetét, hozzáteszi:

— Tisztelendő Atyám! bármilyen nyomorúságos is a helyzetem, de nem zúgolódom, megérdemlem a megalázást, mert legalább nyomorúságomban megtaláltam az Istent, akitől jómódomban és ünnepeltetéseimben elfordultam. Most látom csak be, hogy a jólét az örök gyötrelem veszélyébe taszított volna.

A betegség mindenkor intőjel, hogy nekünk itt alant nincs maradandó lakásunk, figyelmeztetés, mily mulandó a mi életünk. A betegség és testi fájdalmak által Isten kábultságunkból észhez akar téríteni és arra bírni, hogy végre gondoljunk komolyan arra az életre, amelynek folytatása következik testünk enyészete után.

. Betegségedben és testi fájdalmaidban is-

merd fel mindenkor Istennek irántad tanusított végtelen irgalmát. Betegségedben és elhagyatottságodban szállj magadba és kiálts azzal a bizonyos jerikói vakkal: „Jézus, Dávid fia! könyörülj rajtam!” Légy arról meggyőződve, hogy meghallgatja könyörgő sóhajtásodat s azt fogja tőled kérdezni: „Mit akarsz, hogy cselekedjem neked?” Te pedig válaszolj: „Uram! hogy lássak.” Uram! nyisd ki az én lelki szemeimet, gyógyíts meg lelki vakságomból, hogy egykor láthassalak Téged az örökkévalóságban.

A halál angyala.

A legfájdalmasabb és legfélelmetesebb szenvedés, melytől mindenki retteg, amikor a halál angyala beköszönt a családba és elragadja körülkből azt, akit legjobban szeretünk. El sem képzelhető fájdalmasabb érzés, mint annak a gondolata, hogy el kell szakadni örökre azoktól, akik szívünkhöz legközelebb állanak. Egyeseket ez a fájdalom teljesen vigasztalhatatlanokká, búskomorakká tesz, sőt akadnak olyanok is, akik a szeretetből fakadó fájdalmakat nem tudják túlélni s annyira elkeserednek, hogy az életet elviselhetetlennek tartják és az öngyilkosság örvényébe rohanás gondolatával foglalkoznak.

Bizonyos az, hogy a halál mindennél vér-
fagyasztóbb. De bármily keserűséggel is tölti

be szíveinket a mi kedveseink elvesztése, ebbe bele kell nyugodnunk. Arra kell gondolnunk, hogy azokat, akiktől most bánatos szívvel búcsút veszünk, egykor nekünk is követnünk kell. Ez mindnyájunk közös sorsá, mert mindnyájunk felett villogó kaszával ott lebeg a halál, senki ki nem kerülheti.

De mi teszi a halált oly félelmetessé, hogy ennek a gondolatára legtöbb ember lázassá lesz és megborzad? Az örök életben való mélységes hit hiánya és az, hogy az élet végcéljának nem az Istent, hanem a földi élet gyönyöreit tekintjük. Akinek van hite, az az ő kedvesei sírjánál sohasem esik kétségbe, azt a hit megvigasztalja. A hit azt tanítja, hogy a halál csak ideiglenes elválás azoktól, akiket szeretünk és nem egyéb, mint egy újabb élet kezdete, ahol az örökkévalóságban ismét találkozni fogunk azokkal, akik elvesztésén most bánkódunk.

Ha hivatásom hallgatásra nem kötelezne, számtalan példát mondhatnék el, amikor a kedves halottaikat sirató lelkeket a gyóntatószékben egy vigasztaló szó a kétségbeesés és az öngyilkosság széléről visszahoz, megnyugtat s visszaadja őket az életnek, a családnak és a hazának. A fájdalom tovább viselésére a megtört szíveknek a vigaszt semmi más nem adhatja meg, mint az a hit, mely azt tanítja: A te halottad él és ismét látni fogod őt egy szebb, egy boldogabb hazá-

ban. Hit nélkül, Isten nélkül a vigasztalás a szív fájdalmaít nem enyhíti, hanem ellenkezőleg átdöfi és kétségbeejti. Képzeljünk magunk előtt egy gyermekét sirató, égre tekintő és Istenhez fohászkodó édesanyát. Mondjuk neki: „Mit fohászkodol Istenhez, miért tekintesz az égre, ott hiába keresel vigaszt; mese az, hogy a te gyermeked él ott a magasságokban. Megsemmisült ő, soha többé viszont nem látod.” Vajjon ez a vigasz nem volna-e újabb tördöfés az anyai szívnek?

Kedves halottaidat sirató testvérem, könnyeiddel a te kedveseidet fel nem támaszthatod, csüggedés, panasz és kétségbeesés helyett kérj inkább erőt Istentől szenvedéseid további elviselésére. Tégy úgy, mint az az édesanya, akit ismertem. A háború második évében történt. Három fiát vesztette el a harctéren; mindennap hosszasan szokott imádkozni könnyes szemekkel a kereszt előtt. Egyszer megkérdezte tőle valaki, miért imádkozik állandóan a kereszt előtt. Azt felelte rá: „Erőt kérek Istentől, hogy három fiam tizenkét árváját édes hazámnak felnevelni tudjam.”

1883 dec. 15-én halt meg Albrecht főherceg egyik leánya. A főhercegnő még csak 18 éves volt. Mikor halálához közeledett, édesanyja keresztény hőslelkűséggel haldokló leánya ágához térdelt s szemeit

égre emelve így imádkozott: „Az égnek neveltelek s most készséggel adlak az égnek. Elmégy Jézushoz, ki téged jobban szeret, mint atyád és anyád szerethetett.” Miért oly szegény a mai világ az ilyen anyai szeretetben? Mert az anyák nem az ég számára nevelik gyermekeiket s azért nem is tudják zúgolódás nélkül visszaadni őket Istennek, amikor azokat a halál angyala az örökkévalóságba szólítja. IV. Károly király mikor haldoklott, utolsó szavai ezek voltak gyermekeihez: „Ottó . . . Óvd meg testüket, lelküket, inkább haljanak meg, semhogy halálos bünt kövessenek el. Jézusom, könyörülj! legyen meg a Te akaratom!” — azután elköltözött. Hol vannak azok a szülők, akik inkább kívánják gyermekeik halálát, minthogy bünt, halálos bünt kövessenek el? Ha a szülők a nevelésben azt tartanák szem előtt, amit boldogult királyunk, de más volna a világ sorsa.

Akinek van élő hite, az nyugodtan hal meg, sem nem esik kétségbe, amikor a halál angyala beköszönt házába, mert tudja, hogy a halál egy újabb és boldogabb élet kezdete.

A haláltól csak egy esetben van okunk félnünk. Amru, a nagy hódító, aki egész életében hős volt, amikor halálát közeledni érezte, reszketni kezdett. Fia így szól hozzá: „Atyám, egész életedben hős voltál, sohasem reszkettél, miért félsz most a haláltól?” Erre

az apa azt felelte: „Fiam, nem a haláltól félek, hanem attól, ami utána következik.” Élj úgy egész földi életedben, nehogy okod legyen félned attól, ami az élet után következik. Ne adj soha okot arra, hogy ellenkezésbe jöjj a te Uraddal Isteneddel. Élj úgy földi életedben, amilyennek szeretnéd az életedet a halálban. Rendezd be úgy életedet, hogy méltónak találtassál a dicsőség hazájában a te kedveseiddel egykor az örökkévalóságban találkozhatni. Ha szem előtt tartod ezt földi életedben, akkor a halált megnyugvással fogod fogadni.

A vergődő szív fájdalma.

A szenvedésről elmélkedve, szerfelett szükségesnek tartom, hogy a szeretetből folyó szenvedésről is megemlékezzem. A szenvedés e neme főleg azokban a fiatalokban jelentkezik, akik boldogságukat megtörve látják, mert valaki iránt vonzó szeretetük reménytelen vagy nem talál viszonzásra. Nem ritkán oly mélységes szívfájdalom nehezedik lelkükre, hogy már-már elviselhetetlennek látszik, boldogtalannak érzik magukat és senki sem képes őket megvigasztalni. Ezek a szánszámra méltó lelkek az érzelmek hatása alatt gyakran annyira elvakulnak, hogy a szerelem nemcsak a szívüket ejti rabul, hanem az értelmüket is; elhitetik önmagukkal, hogy a világon ők a legszerencsétlenebbek, el-

viselhetetlen reájuk nézve az élet s közülük nem egy még az öngyilkosság gondolatával is foglalkozik, sőt lelki eltévelyedésükben egy meggondolatlan pillanatban szüleik legnagyobb bánatára és hozzátehetem, szegyenére, eltaszítják maguktól a legnagyobb jót, az életet.

Amint semmiféle szenvedést nem lehet elviselni hit nélkül, így a szeretetből fakadó szenvedés elviselésére is nagy lelki erőre van szüksége az embernek. Legszebb, leghősiebb erény a szív érzelmei fölötti uralom. Ehhez azonban az erőt csak önmagunk megbecsüléséből és a hitből meríthetjük. Ez arra tanít bennünket, hogy a meg nem értett szeretet nem érdemli meg, hogy egy életet dobjanak el érlette, annál is inkább nem, mert az élet sokszor kimutatja a bálványolt szerelmes méltatlanságát és igazolja az Úristennek kifürkészhetetlen gondviselését. Nem egy, az ilyen eltévelyedettek közül, könnytől áztatott arccal így sóhajt fel magában: Nem bírom tovább! És odadobja testét, lelkét a szenvedélyek tüzének, mely pusztulásba viszi. Mennyivel helyesebb az önuralom és a szenvedés türelmes elviselése, amely megtisztítólag hatva új, nemesebb életlehetőségeket hozhat. Mennyivel emberibb és keresztényibb hallgatni arra, aki azt mondotta: „Vedd fel keresztedet és kövess engem!”

A szerelem olyan, mint a hirtelenül lángra lobbanó szikra, mely romboló és helyrehozhatatlan károkat visz véghez a lélekben, amikor oly személyekre vonatkozik, akikkel a szeretetben való egyesülést akadályozza a házassági kötelék vagy oly természetű házasság, mely nem köthető anélkül, hogy valaki saját lelkiismeretével ellenkezésbe ne jöjjön.

Ez az érzelem egynémelyeknél oly erős, hogy józan eszüket teljesen elveszítik, vakká és süketekké lesznek. A nyugodt megfontolást teljesen nélkülözik. Ilyenkor kezdődik a harc a lélekben az isteni és emberi szeretet közt. Hányan és hányan szenvednek ebben a harcban vereséget, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a sok válás és a házastársak csereberélése, meg az a sok vegyesházasság, mely az Egyház törvényei szerint érvénytelen és szigorúan tilos. Nem ritkán még olyanok is ellenkezésbe jutnak a lelkiismeret szavával e tekintetben, akik eddig látszólag példaképei voltak a vallásos életnek. Az ilyenek vallásossága csak külszín, máz volt — amít sokan a megpróbáltatásig tán észre sem vesznek — s nem épült a lélekben őrzött Krisztuson, Istenre, mint élő és átélt valóságra. A tűzben a salak elég, összeomlik, az igazi aranyérték pedig fényt, sugárzást, csillogó szépséget, erőt nyer.

Ezeknek, amikor kiábrándulnak képzelt

mennyországukból, lehull a hályog szemeikről s rövid édes álom után következik a hosszú bánat, a titkos könny és a lelkiismeret örökös mardosása a miatt, hogy még a szétségekhez sem járulhatnak. Kínos lelki fájdalom és gyötrelmes érzés kíséri őket egész életükön át abban a tudatban, hogy állandóan halálos bűnben élnek és az örök kárhozat biztos veszedelmébe rohannak. Bármennyire is iparkodnak titkos sebeiket eltitkolni, egész életük csak vergődés s hasonló a tengeren hajótörést szenvedett sájkához.

Vigyázz mindenkor szíved érzelmeire s ne is állj szóba elválttal vagy olyannal, akivel érvényes házasságra nem léphetsz. Kerüld az ilyenekkel való érintkezést és küzdj szíved rendetlen érzelmei ellen, azonkívül állandó és komoly munkával foglalatoskodjál és sokat imádkozzál, nehogy az elvakult szeretet győzedelmeskedjék benned az isteni szeretet felett. Ha ezeket szem előtt tartod, akkor ezek a leküzdhetetlennek látszó érzelmek gyengülni fognak benned s majd teljesen eltűnnek. Ha igazán szereted az Istent és szíveden viseled lelked nyugalmaát, boldogságát, akkor az Isten kedvéért és lelked nyugalmaért, vérezzen bár a szíved, le kell mondanod arról, akit nem szabad úgy szeretni, ahogy Isten rendelése szerint szeretni szabad. Ha ezt az áldozatot meghozod,

légy arról meggyőződve, hogy az Úristen, az Óérette hozott áldozatért bőségesen meg fog jutalmazni téged.

Zúgolódás nem segít.

Az ember élete itt alant szenvedés, ezt senki ki nem kerülheti, ez mindnyájunk közös sorsa. Nincs ember, akinek a szenvedések poharából innia nem kellene, kinek több vagy kevesebb nem jutna ki belőle.

Ha már szenvedned kell, kárbaveszett próbálkozás a reád nehezedő szenvedésekkel szembehelyezkedned. Ezzel csak magadnak ártasz, idegeidet teszed tönkre és bármennyire is zúgolódsz, a megtörténtekeket meg nem történtekké nem teheted. Ha így áll a dolog, nem marad más hátra, mint türelmes keresztviselésed által kiérdemelni az Úristentől sorsod jobbrafordulását.

Tekintsd mindenkor a megpróbáltatásokat és a reád nehezedő keresztet Isten jószágos kezének, irántad tanúsított végtelen irgalmának. Ha a megpróbáltatások idején zúgolódsz és panaszra nyitod ajkaidat, akkor csak félemler vagy és távol állsz a tevőleges igazi vallásos élettől, sőt még jó kereszténynek sem nevezheted magadat.

Egy jó kereszténynek a szenvedést az érdemszerzés kegyelemteljes idejének kell tekintenie, amint tekintette ezt a jobb lator.

Lélekben képzelj magad a Kálvária he-

gyére. Előtted a felfeszített Krisztus s oldalán egy-egy lator. A jobb oldali türelemmel szenved, bűnössége tudatában Krisztusra tekint, egyesíti szenvedéseit az Istenfia szenvedésével s irgalomért esedezik. S íme az irgalom a földre száll, a kegyelmet osztogató Krisztus biztosítja őt arról, hogy még aznap vele lesz a paradicsomban. A másik lator káromkodik, szitkozódik, dühöng és menekülni akar a keresztről, de mind hiába, nem segíthet magán s zúgolódásával még újabb bűnökkel terheli lelkét.

Te is, ha a szenvedések idején zúgolódsz, a keresztedet továbbra is csak viselned kell és emellett még az Isten haragját vonod magadra és szenvedned kell ebben az életben anélkül, hogy szabadulhatnál a szenvedéstől, de még többet kell majd szenvedned az örökkévalóságban.

Egy régi legenda elbeszélése szerint egy bizonyos ember útjában találkozott a keresztviselő Krisztussal, meg-sajnálja őt és segíteni akar Krisztusnak a keresztet viselni. De az Úr így szól hozzá: „Vedd fel keresztedet és kövess engem.” Keresztet vesz vállaira és megy Krisztus után. Útközben elárad s a keresztből mindig lefűrészel egy-egy keveset. Végül a kereszt már oly kicsike lett, hogy jálszva hordozhatta. Egyszer csak oda érnek az élet mesgyéjéhez. Az Úr most leveszi magáról a keresztet s azt a földi élet és az örökkévalóság tátongó mélysége közé helyezi s könnyedén átmegy rajla. Ekkor így szól utatársához: „Vedd le keresztedet és kövess engem.” Leteszi, rakosgatja, de hiába, a kicsike kis lefaragott

kereszt nem éri el a tulsó oldalt. Amint így kínlódik, a kereszt egyszerre csak megbillen s a mi emberünk kereszttestül a tátongó mélységbe zuhan.

Ha a keresztedet folyton faragcsálad és irtózol annak a türelmes viselésétől, ez lesz a te sorsod is abban az órában, amikor át kell költöznöd az örökkévalóságba. Bármily súlyos is legyen kereszted, ne taszítsd el azt soha magadtól. Hidd el, az ember akkor lesz legkedvesebb Isten színe és az emberek előtt, ha a sors üldözéseiben és a szenvedések véres sebei alatt össze nem roskad. A tapasztalat is azt bizonyítja, hogy az igazi értékek és nagy dolgok alkotására azok képesek, akik a nehézségek és a támadások pergőtüzében meg nem tántorodnak, hanem zúgolódás nélkül nyugodtan haladnak a maguk útján és az élet apró-cseprő fordulataiban soha el nem csüggednek.

Egy kedves mese szerint a kis fiú látja, amint az Úr Jézus kereszteket készít. Megszólítja: „Engedd, Uram, hadd válasszak magamnak ezekből egyet!” A kis fiúcska próbálgatja a kereszteket, de az egyik nehéz, a másik érdes. Végre talál egyet s így kiált fel: „Ez éppen nekem való!” Az Úr megnézi a keresztet s így szól a fiúcskához: „Fiam, épp azt a keresztet választottad magadnak, amelyet én számodra készítettem.” Így vagyunk mi is. Sokat panaszkodunk és zúgolódunk a kereszt miatt, pedig

az Úristen azt a keresztet küldi mindig ránk, amelyet mi magunknak választunk s leginkább megfelel nekünk. Legyünk arról meggyőződve, hogy az Úristen sohasem rak vállainkra súlyosabb keresztet, mint aminőt nem tudnánk elviselni. Viseljük ezt mindenkor odaadással zúgolódás nélkül s akkor meg lehetünk győződve arról, hogy az Úr kegyelmeinek bőségével fog bennünket megáldani.

Az irgalmas Isten.

Vannak lelkek, akik egy szerencsétlen pillanatban kisebb-nagyobb erkölcsi botlást követnek el és e miatt teljesen elveszítik lelki nyugalmat, bűnösségük tudatában legszerencsétlenebbeknek érzik magukat, szemeiket sem merik többé az ég felé emelni. Kétségbeesés szélén állanak, mert elvesztették az Istent.

Hiszed-e, hogy Isten végtelen jó? Ha hiszed, akkor azt is hinned kell, hogy ő végtelenül irgalmas és kész neked mindenkor nagylelkűen megbocsátani.

Nemde, a jó atya fájlalja, ha fia rossz útra tér, de mindamellett örvend fia javulásának? Te is végtelen fájdalmat okoztál mennyei Atyádnak, amikor elfordultál tőle, de várja visszatérésedet. Lehet, hogy súlyosan vétkeztél, de amint a jóságos atya várja eltévelyedett fia visszatérését, úgy vár téged is.

Ismered az eltévedt bárányról szóló példabeszédet?! Nézd a jó pásztort. Ott hagyja a kilencvenkilenc igazat és keresi az egy eltévedt báránykáját. Keresi mindenfelé, meredek sziklákon, tátongó mélységeken, csakhogy megtalálja. Bizonyára elfáradt, lábait is véresre sebezte, de ő ezeket a fájdalmakat nem érzi, ő neki csak egy fáj, hogy báránykája elveszett. Addig nem nyugszik, amíg csak meg nem találja a tévelygőt. Megtalálta. Vajjon mit cselekszik? Talán megkorholja, vagy szidalmakkal illeti? Nem! Hanem vállaira veszi és örömteljesen viszi családi otthonába és jobban örül neki, mint a kilencvenkilenc igaznak. Te, aki már a megbocsátás reményét eltaszítottad magadtól, a legjobb pásztornak a tévelygők iránti jósága nem volna képes megindítani és arra bírni, hogy a tékozló fiú példájára visszatérj a reád várakozó Atyához?!

Bizonyára ismered a következő szentírási példákat: Péter apostol megtagadta Krisztusát, Urát Istenét. Mária Magdolnáról azt mondja a Szentírás, hogy bűnös nő volt. Egy házasságtörő asszonyt vezetnek Jézus elé azzal, hogy mondja ki felette a halálos ítéletet. És mit cselekszik a jó Pásztor? Megbocsát. Megbocsát ezenkívül a gyilkos latornak. Talán a te vétked nem oly súlyos, mint Péteré, nem vagy istentagadó; azt sem mondhatják rád, hogy „bűnös nő” vagy,

házaságtörő vagy gyilkos. De ha még ezeknél is nagyobb volna botlásod, légy arról meggyőződve, hogy az Úr legkegyesebben meg fog neked is bocsátani.

Mint lelkiatya tapasztalatból tudom, mily kínzó gyöttelelem állandóan a bűn tudatában élni. Mily sokan veszítik el e miatt életkedvüket és mennyire elhagyatottnak és boldogtalannak érzik magukat. Szeretnél-e újból boldog lenni? Mindenesetre azt válaszolod: ez volna szívem leghőbb vágya.

Ábrahám cselédje a pusztában vándorolva, szomjúságtól gyötörve összeesett s kívánczott a messzeségben levő üdítő forrás után. Ekkor megjelenik előtte egy angyal s így szól: „Hágár! mit kívánczol messze távolba, amikor közeledben találhatod azt, ami után sóhajtozol.” S íme az angyal megmutatja neki a lábainál előtörő bugyogó forrást.

Mi is messze távolban keressük az üdítő boldogság forrását, pedig közel van hozzánk, bennünk van, csak azt a kemény követ, azt a nehéz ólmot, mely szívünkre nehezedik és akadályoz bennünket az isteni kegyelem befogadására, el kell távolítanunk. Bűnbánólag magunkba kell szállnunk, keresnünk egy tapasztalt lelkiatyt, akinek segítségével a lelkünkre nehezedő ólomsúlyokat eltávolíthatjuk és az így felszabadított szívünkbe befogadhatjuk az Úr malasztját. Ha ezt meg-

teszed, akkor szívedbe tér a lelki béke, mely után annyira óhajtozol.

Vannak emberek, akiket egy szerencsétlen pillanatban megmart a bűn mérges kígyója s azóta elvesztették hitüket és minden reményüket. Bűnösségük tudatában fájdalmasan így sóhajtanak fel: „De szeretnék más ember lenni, bűneim terhétől megszabadulni és visszanyerni régi hitemet!”

Azt hiszem, ismerheted a bibliai rézkígyóról szóló történetet. Az Úr a zúgolódó zsidó népre mérges kígyókat bocsátott, amelyek égető marásától sokan meghaltak. Erre Mózes egy keresztre rézkígyót állított és mindenki, aki csak rátekintett, meggyógyult.

Testvér, tégedet is megmart a bűn mérges viperája s feldúlta lelki nyugalmadat, elvesztetted hitedet. Feltételezem rólad, hogy szabadulni szeretnél ebből az áldatlan lelki állapotból s kívánod lelki sebeid gyógyulását. Tekints a felfeszített Krisztusra! Ha a rézkígyóra való tekintet megszabadította a zúgolódó zsidókat a kígyók marásától, mennyivel inkább számíthatsz te Isten irgalmára a mi Urunk Jézus Krisztus szent sebeinek érdeme által. Gyengeséged tudatában közeledjél mély alázattal a szenvedő Krisztushoz és mondd: Ime! Uram, itt vagyok! Hozzád jöttem, akitől egykor hűtlenül elpártoltam. Légy arról meggyőződve, hogy szívesen fogad téged, szóbaáll veled s

majd azt fogja kérdezni tőled: „Mit akarsz, fiam?”

Feleld: „Uram! irgalom, kegyelem.”

Erre ő azt fogja neked válaszolni: „Nem akarom a bűnös halálát.”

— Hát mit akarsz, Uram! ha nem kívánod halálomat?

— Azt akarom, hogy megtérj és élj.

Hallod-e! azt akarja, hogy megtérj és élj! Azt, hogy sirasd meg bűneidet és kérj tőle kegyelmet. Ha igazán bánod emberi gyarlóságaidat és kész vagy visszatérni a te Uradhoz Istenedhez, ő készségesen meg is bocsát neked. Ha ezt megcselekszed, akkor az Úr leveszi rólad bűneid terhét, tisztára mossa lelkedet s szívedbe költözik az a béke, amelyet a világ bűnös élvezetei közt hiába keresel, az a béke, amely előíze lesz ama boldogságnak, amely igazi bűnbánókra vár a mennyek országában.

Miért elviselhetetlen a szenvedés.

A szenvedéssel úgy vagyunk, mint az árnyékkal. Életünk minden útján folyton kísér bennünket. Bármennyire is le akarjuk rázni magunkról, soha nem szabadulhatunk tőle.

A fájdalom és szenvedéstől irtózik mindenki, mint a legnagyobb rossztól. Alig akad ember még a legjobbak közt is, aki a reá

nehezedő bajokat Isten akaratán megnyugodva, panasz és zúgolódás nélkül el tudná viselni. Legtöbb embert a legcsekélyebb kellemetlenség vagy sikertelenség vigasztalanná tesz, elveszti életkedvét, kétségbeesik, halált kíván magának. Sőt akad olyan is, aki szellemi vakságában az öngyilkosság örvényébe is rohan.

Ha keressük annak az okát, miért esnek az emberek minden csekélység miatt olyan könnyen kétségbe és miért nincs lelki erejük a megpróbáltatások elviselésére, arra az igazságra jövünk rá, hogy ennek egyik lényeges oka a családi és iskolai nevelésben rejlik, mely általában nem szentel komoly figyelmet arra, hogy ránevelje a zsendülő gyermekeket a bajok és szenvedések bátor elviselésére. Aztán a gyermek másról sem hall, mint arról a boldogságról, mely az életben várakozik rá s általában azokról az előnyökről, melyek a világ felfogása szerint kellemessé teszik az életet, mint: a gazdagság, jólét, rang, kitüntetés, az élet különféle gyönyörei és szórakozásai, a lányoknak pedig a házasságot úgy állítják be, mint a mennyei boldogságot. Úgy látjuk, hogy teljesen hiányzik a nevelésből a küzdelmes életre való nevelés. Az ifjúság egy szót sem hall arról, hogy az élet örömei közé borús napok is vegyülnek. Emellett nagyon sok szülő gyermeke minden szeszélyét teljesíti s

így a gyermek nagyigényű lesz és hozzá-
szokik ahhoz, hogy minden kívánsága telje-
sedjék és semmiben ne szenvedjen hiányt.
Az ilyen gyermek azután, amikor ha ön-
álló lesz, semmiről sem tud lemondani, le-
alázónak fogja tartani a máshoz való alkal-
mazkodást, és képtelen lesz az élet meg-
próbáltatásait elviselni. Részben ennek
tulajdonítható korunkban a szembetűnő sok
házassági elválás és boldogtalan családi élet.

Aki nincs küzdelmes életre nevelve s
halvány fogalma sincs a lemondásról, azt az
életben egyik kellemetlenség és sorscsapás
a másik után éri, az állandóan panaszkodni
fog az emberek gonoszságaira, pedig tulajdon-
kép saját fegyelmezetlensége és a jó nevelés
hiánya okozza neki mindazokat a keserűsé-
geket, melyekbe az életben minduntalan
belebotlik.

Bármerre megyünk, a városok és falvak
terein, úton-útfélen, a templomok tornyain,
sőt minden jó keresztény család házában
mindenütt ott találjuk a keresztet. A keresztre
való pillantás állandóan emlékezetünkbe
juttatja, mily nagy áldozatok árán váltott
meg bennünket a mi isteni Megváltónk és
arra figyelmeztet, hogy mindnyájunknak
külön-külön áldozatot kell hoznunk Krisztus-
ért, ha az általa ígért dicsőség részesei aka-
runk lenni. Amint a kereszténység a kereszt
tövéből fakadt s kereszt nélkül el sem

képzeltető, így a kereszt vigasz, nehogy a szenvedés életúton belefáradjunk a küzdelmekbe. Figyelmeztetés, hogy Krisztus keresztjéből erőt merítsünk az élet terheinek a viselésére.

A katekizmus első lapjai arra tanítanak bennünket, hogy hit nélkül lehetetlen üdvözülni. Ehhez a kérdéshez üdvös volna hozzácsatolni, hogy keresztviselés nélkül lehetetlen mindvégig a hitben állhatatosnak lenni és Krisztus hűséges követőjének maradni, aki parancsolólag így szól hozzánk: „Aki nem veszi fel keresztjét mindennap és nem követ engem, nem méltó hozzám.” Nagy mulasztás, hogy Jézus Krisztus keserves kínszenvedésén rövidesen csak átsiklunk, de mélységesebb elmélkedés tárgyává nem tesszük azt, hogy miért lett az Isténfia emberré és miért szenvedte érettünk a borzasztó kínokat ártatlanul!? Megfeleldkezünk arra tanítani gyermekeinket, miként kell nekünk is Jézus iránti szeretetből tűrni, szenvedni és a bennünket ért bántalmakat, igazságtalanságokat, betegséget, szegénységet elviselni és miként tehetjük a szenvedést reánk nézve érdemszerzővé az örökéletre. A szenvedés elviseléséről szóló oktatás hiánya okozza azt, hogy legtöbbször a megpróbáltatások idején kétségbeesnek és nem tudják megérteni azt, hogy Krisztus mindegyikünk-től külön-külön áldozatot kíván, ha a lelki-

élet útján előre akarunk haladni. Ennek a mulasztásnak tulajdonítható, hogy elég gyakran még a jámborságra hajló lelkek is a szenvedések és megpróbáltatások idején összeroppannak s nem tudnak sorsukba beletörődni, sőt akadnak közülük olyanok is, akik a helyett, hogy átölelnék a keresztet, távolodnak tőle és zúgolódva fakadnak ki az isteni Gondviselés ellen, ami azután természetyszerűleg maga után vonja a régi bűneikbe való visszaesést, vallásbeli gyakorlataik elhanyagolását és Jézus szeretetétől való eltávolodást. Ha kívánod életed megváltoztatását, akkor Krisztus után kell mened, felvenni mindennap az Ő keresztyét és követni Őt.

Minden templomunkban ott van felállítva a keresztyét, de mily nagy azon keresztyének száma, akik a keresztyéti ájtatosságot egyáltalában nem ismerik és soha életükben nem is végezték. Ha igazán óhajtod életed megváltozását, úgy néha-néha, amikor a templomba betérsz, vedd tekintetedet a keresztyéti képekre, amelyek a te számodra vannak ott. Lélekben kísérd a keresztyévisező Krisztust és tanuld meg tőle az élet keresztyétjét megadással viselni. Ha ezt minél gyakrabban megcselekszed, akkor fogsz tudni Krisztusért áldozatot hozni, sok mindenről az Ő kedvéért lemondani és meg fogsz győződni arról, hogy az éretted szenvedő, kereszthor-

dozó Krisztus minden szenvedésedet meg-
édesíti és minden bajodban meg tud vigasz-
talni.

Szenvedés a küzdő Egyház dala.

Megértem, ha az Isten az embereket go-
noszságaik miatt bünteti, vagy próbára teszi
hűségüket, de érthetetlen előttem, miként
engedheti meg az Úristen, hogy az Ő földi
országát, a katolikus Egyházat, melynek
Krisztus rendelése szerint célja az egész
emberiséget az igazság megismerésére ve-
zetni, állandóan üldözik, egyes országokban
teljesen elnyomják és minden jogától meg-
fosztják, mint például jelen korunkban Orosz-
országban, Mexikóban és Spanyolországban.
Ha az Egyház Krisztus igaz egyháza, akkor
Istennek ezt mégis meg kellene akadályoznia.

Ez a tény még sok jobblelkű keresztény
előtt is érthetetlennek látszik.

Vedd kezedbe az Evangéliumot és meg-
fogod érteni, miért kell Krisztus Egyházának
a szenvedések keresztútját járnia.

Lehet-e a szolgáló több uránál? Az Úr Jézus
egész élete a szenvedések folytonos lán-
colata. Szenvedése ott kezdődött már a böl-
csőnél, amikor Heródes halálra üldözte. Ez
az üldözés 33 éven át tartott, míg végre a
keresztfán úgy fejezte be drága életét, mint
egy gonosztevő. Megjövendölte tanítványai-

nak, hogy ő miatta gyűlölik, üldözik és kén-
padra fogják hurcolni őket. Megmondotta
előre, hogy ragadozó farkasok fognak be-
törni aklába és óriási pusztításokat visznek
véghez nyájában. Ahol pedig ragadozó far-
kasok garázdálkodnak, ott üldözött és véres-
re s halálra sebzett bárányoknak is kell lenni.

Az Úr Jézus jövendölésének a betelje-
sülését megerősíti a történelem. Az Egyhá-
zat az apostolok korától a legújabb időkig
hol itt, hol ott folyton üldözték. Állandó
békét sohasem élvezett. 300 éven át üldöz-
ték a pogányok, akik vérbefojtani és teljesen
megsemmisíteni akarták. Azután jelentkeztek
a különféle tévtanítók és eretnkségek. Jel-
lemző, hogy a katolikus Egyházon kívül
álló keresztények gyakran a kereszténység
ellenségeivel szövetkezve élet-halál harcot
indítottak az Egyház ellen. Világosan bizo-
nyítja ezt Luther példája, aki 1522-ben
„Von Weltlicher Obrigkeit” című munkájá-
ban azt írja: „Inkább kell az istengyűlölő
pápa ellen harcolni, mint a török ellen. A
pápa nagyobb ellenség, mint a török . . .
a pápa uralma tízszer rosszabb a töröknél.
Ha ki akarjuk pusztítani a törököt, akkor a
pápán kell kezdeni.” A katolikusok elleni
gyűlöletében odáig megy, hogy azt mondja:
„Aki a török ellen harcol, az az Úristennek
áll ellen.” (Luther an Spalatin, 21. december
1518. Briefwechsel I. 333. lap.)

Amely országokban az egyes eretnkségek hatalomra jutottak, legszigorúbb, sőt halálbüntetés terhe alatt megtiltották a szentiségek kiszolgáltatását s az egyházi előljárókkal való érintkezést. Ezeknek a büntető törvénykönyveit iszonyat nélkül senki nem olvashatja. Aki hitét meg nem tagadta, akasztófával vagy bélmetszéssel büntették. Irországban oly kegyetlen üldözés folyt a katolikusok ellen, amilyenre a világtörténelemben nincs példa. Ezeket a szenvedéseket csak az első keresztények szenvedéseivel lehet összehasonlítani. Minden polgári joguktól és vagyonuktól megfosztották őket. Misemondást vagy hallgatást halállal büntették. Kíéheztetéssel és halálbüntetéssel kényszerítették őket hitehagyásra. Katolikusok iránti gyűlöletükben odáig mentek, hogy Indiába ezrével szállították a katolikus hitükhöz hű élő vértanukat, ahol azután a pogányoknak rabszolgáknak adták el őket. Semmi sem bizonyítja az ír katolikusok elleni irtó hadjáratot annyira, mint az, hogy az ír lakosság 50 év alatt 8 millióról 4 millióra olvadt. Svédországban azokat a katolikusokat, aki a protestáns isteni tiszteleten nem vettek részt, megvesszőzték. Aki pedig az Egyházba visszatért, azt száműzték hazájából. Amerikában 1837-ben szétdúlták azoknak az irgalmas apácáknak kolostorait és felégették, akiket a francia forradalom

legnagyobb dühében is megkímélt. Még ma is több országban a katolikusok magasabb állásokból ki vannak zárva, mint pl. Angolországban és Svédországban. Vagy ha valaki megtér és katolikussá lesz, állásától megfosztják vagy egyszerűen elbocsátják. Az angol királynak a legutóbbi koronázásig a koronázási eskün átkot kellett mondania a katolikus vallásra. Az Egyesült Államokban eddig 32 elnök volt, de még egyetlen egy katolikus sem. Lehetetlen, hogy soha nem akadt volna erre rátermett katolikus. Így van ez az egész világon. Ahol egyszer a nemkatolikusok hatalomra jutnak vagy többségben vannak, ott a katolikusokat mindenütt elnyomják és a vezetőállásokból kiszorítják. Azt láthatjuk még a legutolsó elhagyatott faluban is, hogy mindig a katolikusok maradnak alul.

Ezren és ezren minden üldözés ellenére hűségesek maradtak az Egyházhoz, készebbek voltak mindent elszenvedni, még a legkeserűbb halált is, csak hogy Krisztus egyedül üdvözítő Egyháza által megmentsék lelküket. Mily megszégyenítő reánk nézve az ő példájuk, akik nádszál módjára ingadozunk, amikor nyíltan színt kellene vallanunk hitünk mellett.

Üldözték az Egyházat minden időben a gőgös uralkodók, akik az Egyház feletti uralmat nyers erőszakkal és fégyverrel

mindenáron magukhoz akarták ragadni. Nem egyszer a pápát bebörtönözték és ujjongva hirdették a pápaság megszüntetését. Jogtalanul beavatkoztak az Egyház ügyeibe, önkényesen érdemetlen férfiakat neveztek ki főpapokká, ami az egyházi fegyelem lazulását vonta maga után.

Majd jelentkeztek a legújabb századokban a különféle hitellenes világnézetek, melyek a legdurvább harcot indították az Egyház ellen. Célul tűzték ki az összes társadalmi osztályok elkereszténytelenítését, a vallástalanság terjesztését, a hit kiirtását és a katolikus Anyaszentegyház megszüntetését.

Ez a szellem idézte elő a modern pogányságot és az újkori egyházi üldözéseket, mely kezdetét vette a francia forradalommal, amikor a papok és hithű katolikusok vérért csatornába vezették le a Loire folyóba vagy megégették és elevenen temették el őket. Németországban a múlt században az egyházellenes törvények sorozataival az Egyházat a pápától teljesen függetleníteni akarták, az Egyházat államhatalom cselédjévé tenni, a papokat és a híveket egy második egyházszakadásra bírni akarták. A hithű püspököket és papokat bebörtönözték, ezrekre rúgott azon papok száma, akiket misézés és gyónztatás miatt üldöztek. Felújította az Egyház üldözését Hitler, aki mint egykor a császárok, igába akarja törni és az államhatalom

kényszermunkásává tenni az Egyházat. Üldözik ma is az Egyházat a szabadkőművesek,¹ a szociáldemokraták és a kommunisták. Oroszországban, Mexikóban agyonlövik százával még ma is a papokat, legszigorúbb büntetés terhe alatt tilos a szentségek kiszolgáltatása. Spanyolországban legújabban száznál több templomot és kolostort levegőbe röpítettek, papokat elevenen megégettek, sőt leölve kimérték testüket.

Az Egyház üldözésében legszomorítóbb korunkban, hogy senki sem emeli fel tiltakozó szavát és a sajtó hallgat, amikor a katolikuskokat hitük miatt ártatlanul üldözik. Néhány hónapja tárgyalták a kommunista Rákosi Mátyás ügyét, akinek keze ártatlanok vérével van fertőzve. Amikor bíróság elé állították, megmozdult az egész szociáldemokrata világ s tiltakozó táviratok érkeztek megmentésére. Úgy látjuk, hogy az Emberi Jogok Ligájának egyedül csak akkor nincs szava, amikor az ártatlanul szenvedő katolikuskokat üldözik és gyilkolják, templomait levegőbe röpítik; ha azonban egy zsidó forradalmár tyúkszemére lépnek, akkor az egész emberiség nevében megmozdul a liberális világ tiltakozása és sajtója.

Mulasztást követnék el, ha a magyar-

¹ Legújabban a szabadkőműves páholyok szellemi örökségét a gyanus Rotary klubok látszanak átvenni.

országi üldözésekre röviden rá nem mutatnék. Az első üldözés megkezdődött a hit-újítás idején, amikor a szerencsétlen mohácsi csatában főpapjaink legnagyobb része és a katolikus hithez ragaszkodó nemzet színe-java a harctéren maradt. Papság hiányával tárt kapu nyílt az új hit terjesztésére. Az életbenmaradt várurak ahelyett, hogy gondoskodtak volna a püspöki székek betöltéséről, megszállta őket a kapzsiság ördöge. Róluk írja Frangepán Ferenc: „Úgy a János, mint a Ferdinánd pártiak elidegenedtek a hittől és arra törekcszenek, hogy az Egyház javait elfoglalhassák . . . a vallásban az újítások felé hajlanak és semmit sem gyűlölnék jobban, mint az igazságot és a tisztességes életet.”¹ Fosztogattak, gyujtogattak és raboltak. A vagyonhoz jutott új birtokosok cujus regio, ejus religio, akié a föld, azé a vallás elvén, a főúr vallása az alattvalóé, kényszerítették jobbágyaikat az ősi hit elhagyására, a papokat pedig elkergették. A nép eleinte lázongott és elégedetlenkedett, de tehetetlen volt a hatalmas főurakkal szemben.

A hitegység megbontásával csakhamar befészkelte magát a török hazánk szívébe és megkezdődött a katolikus magyarok kiirtása és vértanusága. A török veszedelem láttára a pápai követ és a német fejedel-

¹ E. T. E. III. 368.

mek tanácskozássra gyűltek egybe a török elleni hadjáratra, azonban „Luther azon való bosszúságában, hogy a magyarok Budán megégették egy lutheránust, arra izgatta a feléje szító német közvéleményt és a német fejedelmeket, hogy hagyják sorsára Magyarországot.”¹ Így az egységes hit megbontásának és a bujtogatások mérgezett fegyverének tulajdonítható, hogy a magyar teljesen magára maradt s a török az újhítűekkel szövetségbe gyakran közösen ontotta a katolikus vért, pusztult a katolikus vallás, a protestáns pedig terjedt. A protestáns gyulai Torda Zsigmond 1545-ben azt írja Melanchtonnak: „A török joghatósága alatt mindenütt szabadon hirdetik az evangéliumot, úgy hogy az Isten legnagyobb jótéteményeinek mondhatnánk, hogy megengedte, hogy ezek a területek török iga alá kerüljenek.”² Zsigér Imre dunántúli protestáns predikátor 1549-ben azt írta: „Az Úr teljesen csodásan a török urak által véd bennünket, akik csodásan kedveznek nekünk.”³

A törökök az újhítűeknek kedveztek, de a katolikusokat üldözték, mivel a katolikus Habsburgok minden igyekezetükkel ki akar-

¹ Pethő Sándor: Világostól Trianonig. 14. l.

² E. T. E. IV. 151.

³ E. T. E. V. 188.

ták őket üzni hazánkból. Azonban tervük nem sikerült, mivel a magyarok jelentékeny része a törökkel szövetkezett. Ha a magyarság nem lett volna hűtlen ősi hitéhez és nem keveredett volna a gyűlöletet szító vallási harcokba, a törököt pápai segítséggel, mint a multban, könnyen kiűzhette volna hazánkból.

Majd jött II. József, aki az Egyházat valósággal gúzsba kötötte és állami intézménnyé akarta lealacsonyítani; a papnevelő intézetek vezetését akárhányszor gyenge hitű és erkölcsű tanárookra bízta.

Minden forradalom legfőbb államérdeknek tartja a katolikus Egyház elleni harcot. Így történt ez 1848-ban is. Kossuth Lajos, amikor hatalomra jutott, egyházellenes álláspontját nyíltan kifejezésre juttatta. 1848-ban is ez a szabadkőműves szellem a kilátástalan szabadságharcba sodorta a nemzetet és erőszakosan feldöntötte a vallási alapon álló nagy Széchényi reform-törekvéseit, azét a Széchényiét, aki vagyonát, eszét, életét áldozta azért, hogy a gazdagság és okosság tán hosszabb, de biztosabb útján vezesse a teljes szabadsághoz ezt az elnyomott nemzetet. A szabadkőműves szellemű Kossuth egyházellenes politikai konstelláció beállításán dolgozott s első ténykedése volt a katolikus vallást, mint államvallást megszüntetni. Mily ellenszenvvel viseltetett a

katholikus Egyház iránt, mi sem bizonyítja világosabban, mint az, hogy a győri lutheránus szuperintendenst váci püspökké akarta tenni.¹ Visszavetette a katolikus autonómiát, ami által az 1848. évi III. t. c. 3. 6. 7. §-ai súlyos következményekkel jártak az Egyházra nézve, mert megfosztották eddigi függetlenségétől.

A képviselőház 1848. augusztus 3-án elfogadja a 20 pontból álló népoktatásról szóló javaslatot, mely szerint a szerzetesek az iskolákban nem taníthatnak, elhagyja az iskolai tantárgyak közül a hittant. A javaslatot hiába tartották sérelmesnek magukra nézve a katolikusok, azért nem szüntették meg a támadásokat, mert a református Szász Károly államtitkár 1848 augusztus 24-én 10 középiskolát a vallástan tanításának elmaradásával szakszerűvé alakít át. Az eddigi katolikus tanárokat egyszerűen felmenti állásuktól és az így megüresedett állásokra pályázatot hirdetett. A kinevezési jogot magának tartotta fenn, hogy azokat világi tanerőkkel töltsse be. Így megtörtént az a hallatlan eset, hogy a pesti katolikus piarista gimnázium is hittan nélküli lett. Az államtitkár a katolikus internátusokat, mint még nem felelőket feloszlatta. Sőt megtették, hogy a katolikus alapok

¹ Keményfy K. Dániel: Ötven év alkotmányos egyházpolitikája. 97. l.

pénzéből protestáns ifjakat küldöttek a külföldi egyetemekre.¹

Küszöbön állott az egyházi vagyon elkobzása, a lelkészek államosítása és az összes szerzetes rendek eltörlése. Ezzel szemben 1849 július 28-án benyújtott javaslat a zsidók autonómiáját készítette elő és megengedte volna a keresztények és zsidók házasságát s ezzel már akkor mindenáron be akarták hozni az áldatlan polgári házasságot.

Méltán írhatta Hám primás az 1848-as egyházellenes törvények egyes szakaszaira vonatkoztatva, hogy ott úgy ment és történt minden, amitől jót alig lehetett várni, de annál több rosszat. Főleg a katolikus vallást támadták mindenfelől s a látszat azt mutatta, hogy üldözőbe vették hitünket . . . Az egyházi rendnek minden becsülete és tekintélye veszendőben volt.²

Az Anyaszentegyház szenvedett legtöbbet a szabadság e korszakában. Felállították a véstörvénytörvényt, mely proskribálta a püspököket s halált mondott ártatlan papokra, akiket a bosszú, az irigység, a kicsinyesség ültetett a honárulók verpadjára. Ezt a véstörvénytörvényt a történelmi kritika harminc-

¹ Meszlényi A.: A katolikus Egyház és állam 1848—49-ben. 131. l.

² Prim. Levéltár: Hám Emlékirata. 18. l.

hat esztendő múlva a 49-i igazságszolgáltatás sötét foltjának és szégyenének nevezi.¹ Erről a korszakról az akkori prímás pedig így panaszodik: „Gondjainkra bízott szöllőt ellenséges táborok környékezik.”²

Mindezeknek egyetlen céljuk volt az Egyházat teljesen letörni, vagyonától megfosztani és Istentől rendelt feladatai gyakorlásában akadályozni. Ezeket az intézkedéseket azonban megakadályozta a világosi fegyverletétel.

Az Egyház elleni támadások a hazafiság hamis jelszava alá rejtőzve 1867 után ismét megújultak. Az állandó támadások következtében, melyeket előszeretettel szított a zsidó-szabadkőműves sajtó, már teljesen köztudatba ment, hogy a vallásos élet a hazafisággal össze nem egyeztethető. Ez a sajtó valóságos hadjáratot indított az Egyház ellen, aminek azután az lett a következménye, hogy a hithű katolikuskokat valósággal üldözték s a magasabb állásokat mind szabadkőművesekkel töltötték be. Budapesti iskolákban iskolaigazgató sem lehetett, aki nem volt szabadkőműves. Miniszterek szájából lehetett hallani, hogy Magyarországot jobban kell félteni az ultra-

¹ Meszlényi A.: A magyar katolikus Egyház és az állam. 197. l.

² Prim. Levéltár: Hám acták. 7. sz.

montán és klerikális (értsd a jó katolikust) rémtől, mint a szociáldemokratáktól. A püspöki székek betöltése annakidején a liberális-szabadkőmíves miniszterek ajánlása alapján történt, aminek az lett a következménye, hogy a főpapi székeket gyakran liberális érzelmű papokkal töltötték be. Mikor 1897-ben I. Ferenc József Majláth Gusztáv gróftot terjesztette elő a szentszékek megerősítésére, az akkori miniszterelnök, Bánffy mindenáron meg akarta ezt akadályozni s valósággal tiltakozó sajtóhadjáratot indítottak ellene. Tiltakozásukat azzal indokolták, hogy ilyen klerikális férfiúnak püspökké való kinevezése közveszélyes az országra. Üldözték és rágalomokkal illették mindazokat a hithű katolikusokat, akik katolikus meggyőződésüket a liberális-szabadkőmíves hatalmasságoknak nem akarták alávetni. Sőt számtalan példával lehetne bizonyítani, hogy az államhatalom a katolikus újjászületés fáradozásán buzgólkodó papságot a felsőbb egyházi hatóságnál hazafiatlansággal vádolta és mint az államra veszélyesek megfenyítését követelte.

A háború előtti nemzedék emlékezhetik még arra, hogy az akkori sajtó Szent Istvánt, Szent Imrét, Rákóczit, Mátyás királyt valósággal gyalázta, nyíltan hirdette, hogy csak egy értékes faj van Magyarországon s ez a zsidó. Emlékezetes, hogy a Szent Korona címerét megcsonkították és az akkori magyar

nemzeti irodalom egyetemi tanára megnyitotta az egyetem kultur-termét a galileista szabadkőműves ifjúság számára. Ezek az ifjak a Regnum Marianum nemzeti eszméjét nyíltan megtámadták és egy Budapestről kitiltott nőszemély nevével kapcsolatban Regnum Rozáliumnak gyalázták. Emlékezhetünk még arra, hogy boldog emlékü Prohászka püspökről úgy írhattak, mint „mocskos szájú püspök”-ről.

Mindez az akkori államhatalom szemeláttára történhetett. De ha valaki katolikus hithűségéről tanubizonyságot mert tenni, azt mint békebontót és hazaárulót megbélyegezték.

Ez a szellem hozta létre az 1918-as forradalmat, vele hazánk megcsonkítását, majd a kommunizmust, amikor a szabadság nevében ádáz harcot indítottak az Egyház ellen és gyilkolták azokat, akik hitüket bátran megvallani merték.

A kommun bukása után úgy látszott, mintha a keresztény világnézet teljesen diadalmaskodott volna s jelszó lett: Vissza a kereszténységhez! Azonban rövidesen ráeszméltunk arra, hogy a hithű katolikusokat főleg a vezető állások betöltésénél háttérbe szorítják és a katolikusok számarányukhoz képest nem érvényesülhetnek.

Ami pedig a megszállt területen levő

testvéreinket illeti, ott nyílt harc folyik az Egyház ellen a görögkeletiek és szabadkőművesek részéről. Valósággal hódító hadjáratot indítottak a katolikusok ellen. Alapítványi vagyonukat mind elrabolták, iskoláikat megszüntették, a közélet minden ágában üldözik, állásaikból megfosztják és hitehagyásra kényszerítik őket . . . Ebből látható, hogy a háború előtti liberális-szabadkőműves nemzetség nemcsak halálos csapást mért a katolikus monarchiára, hanem a magyarságra is. Egyre gyakoriabbak lesznek az állás elvesztése elől menekülők hitehagyása. Aki pedig egyszer görög keleti lesz, az már nemcsak elveszti az üdvösség forrását, hanem az örökre elveszett a magyarság számára is. Ha csak kissé figyelemmel kísérjük az ottani katolikus testvéreink helyzetét, világosan láthatjuk, hogy nekik hitük miatt sok kijut a kálváriajárásból.

Tekints körül az egész világon s meggyőződhetsz arról, hogy Krisztus Egyházának és a katolikus világnézetnek számtalan nyílt és titkos ellensége van, akik mind összetartanak s mint egy acélgyűrű egységet alkotnak ellenünk és mindenáron szétzúzni törek-szenek minket.

Ezek láttára nem is csodálkozom azon, ha egynémelyek méltatlankodva felsóhajtának: „Miként türheti az Isten, hogy a hamis-

ság és a sötétség diadalát ülje az igazság és a világosság felett!"

Ha nem üldöznének bennünket hitünk miatt, akkor igazán nem volna érdem jó keresztény katolikusnak lenni, sem nem volna alkalmunk Krisztushoz való hűségünk-ről tanubizonyyságot tenni. Épp az üldözés idején nyílik alkalom mindvégig kitartó hűségünket bebizonyítani.

Ha a szigorú krisztusi elvek alapján állsz, lelkiismeretesen teljesíted vallásbeli kötelességeidet, akkor el lehetsz arra készülve, hogy a te életed szálla lesz azok szemében, akik Krisztust és a lélek üdvösségét nem veszik komolyan. Előre megmondom Neked, hogy Krisztusért üldözést fogsz szenvedni. Nem fognak békét hagyni könnyelmű barátaid, talán üldözést kell szenvedned e miatt családi otthonodban szüleidtől, testvéreidtől vagy házastársadtól. Bárhol megfordulsz, nem fognak hiányozni a csípős megjegyzések innen is, onnan is. Rád fogják, hogy képmutató, szenteskedő farizeus vagy, majd klerikálisnak neveznek vagy maradinak, bigottnak; arra fognak törekedni ellenségeid, hogy hited miatt gyűlöletessé tegyenek. Lehet, hogy vallási meggyőződésed akadálya lesz előmenetelednek is.

Ha az Isten nem engedné meg ezeket az ellened intézett támadásokat, vajjon miként győződhetne meg a te hited erősségéről és

arról, hogy a hitből fakadó cselekedetekkel meg akarod menteni lelkedet?

Ha hited miatt üldöznek, ez annak a jele, hogy te az Úristennek hűséges szolgája vagy, hogy jó úton haladsz és az Úristen meg van veled elégedve.

Megfigyeited-e, hogy a darazsak miféle gyümölcsöket kezdenek ki? Nemde a legédesebbet, a legnemesebbet. Hallottad-e valaha, hogy egy rossz keresztényt üldöztek volna hite miatt? Soha! Mindig a legkiválóbbakat, legnemesebb lelkűeket. Ha neked hited miatt szenvedned kell, ez annak a jele, hogy te Krisztus kertjének édes gyümölcse vagy.

Bizonyára hallottál már a jezsuitákról? Miért vannak ők általában a legnagyobb üldözésnek kitéve? Azért, mert a hitélet fellendítésén legtevékenyebb buzgóságot fejtenek ki, megalkuvás nélkül védelmezik a tiszta evangéliumi igazságokat minden vallási eltévelygés ellen s törhetetlen ragaszkodással viseltetnek az apostoli szentszékhez. A jezsuiták elleni harc még ma is folyik, amit mi sem bizonyít világosabban, mint a Ref. Élet 1935. jan. 12-i száma, mely a nemzet javát abban látná: „ha kiadnák a jelszót, minden igénybevehető eszközzel oda hatnának, hogy a jezsuitarend Magyarországon megszüntessék.” Légy arról meggyőződve, ha a jezsuiták liberálisok lennének,

vagy estélyekre és kártya partikra járnának, bizony ők volnának a világ előtt a legfelvilágosodottabb papok, épp akkor azok dicséretével találkoznanak mindenütt, akik most üldözik őket.

Istenem! hány jóindulatú és nagytehetségű férfiú van, aki egyébként bátorságával dicsekszik, hitéért pedig még egy csípős megjegyzést vagy sajtói támadást sem tud elviselni, inkább teljesen félrevonul s egyháza ügyei többé nem érdeklik.

Példakép állíthatom ide Zichy Nándor grófot. A múlt század utolsó évtizedében a szabadelvűség és a zsidó-szabadkőművesség diadalát ülte hazánkban. Már-már lábbal tiporta az Egyházat és teljesen le akarta igazni. Ekkor a már előrehaladt korú Zichy Nándor gróf úgyszólván alig néhány segítő társával szállt sikra a katolikus gondolat és világnézet védelmére, hogy felébressze az alvókat. Bátran figyelmeztette a társadalmat a haza sírját aláásó szabadkőművesség és zsidó szociáldemokrata szervezetek romboló munkájára s ennek következményeire. Erre valószínűs sajtóhadjáratot indítottak ellene, gúny tárgyává tették őt és úgy nyilatkoztak róla, mint akinek cselekedetei nem esnek beszámítás alá. A hatalom urai pedig mindent elkövettek, hogy elnémítsák. Ő azonban nem hátrált meg a támadások pergőtüzében, sem a nagy akadályok láttára nem

lett kishitű, hanem továbbra is a maga útján haladt, nagylelkűen eltűrt mindent, mert szerette Krisztust, az Anyaszentegyházát és hazáját. Így nekünk sem szabad megijednünk, hanem mindenkor tettere készen a katolikus érdekek mellé kell állnunk, felvennünk a harcot hitünk ellenségeivel és nem gyáván magárahagyni a nagy harcban a legjobb édesanyát, az Anyaszentegyházat.

Csodálatos, de való az, hogy vannak emberek, akik a legcsekélyebb csípős megjegyzésért, politikai vagy játékbeli ellenvéleményért képesek verekedni vagy perbeszállni, vallásukat érő megjegyzésre pedig nem tudnak felelni, sőt gyáván meghunyászkodnak. Ezzel csak azt árulják el, hogy látzólagos az ő vallásosságuk.

Tudod-e, miért intéznek Egyházunk ellenségei támadást ellened? Csak azért, hogy elkedvetlenítsenek, elhallgattassanak és te csendesén a keresztény társadalmi élet irányításának a munkájától félrevonulj. És ha te gyáván félrevonulsz, tudod-e, mi lesz ennek a következménye? Helyedet elfoglalják a stréberek, a szájhősök, a szélhámosok és azok, akiknek Istenük és hazájuk saját önző érdekük és a zseb. S ha egyszer hatalomra jutnak, a kereszténység, elsősorban a katolikus Egyház megsemmisítésére törnek, lábbal tipornak minden erkölcsöt és amint láttuk a kommunizmus alatt és látjuk

még ma Oroszországban, elképzelhetetlen szívtelenséggel ártatlan embereket hurcolnak börtönbe és mészárolnak ezerszám.

Ma az egész világ alá van aknázva és a fennálló rend épülete dűledezik, az erkölcsöket *lábbal tiporják, a kereszténység minden vívmányának a megsemmisítésére törekszenek* és a szovjet tömeggyilkosságok sorozata fenyegeti az egész művelt világot.

Ugyan mi juttatta idáig az emberiséget? Semmi más, mint az, hogy nem mertük emberi tekintetből hitünket megvallani és támadások idején megvédelmezni, hanem azt csupán papi ügynek tekintjük. Az Úr Jézus az Egyházát nem a papok számára alapította, hanem a te számodra is és téged Egyháza által akar üdvözíteni.

Az Egyházzal való együttérzés közömbössége maga után vonta a hitélet hanyatlását és a lelkeknek az evangéliumi szellemtől napról-napra való eltávolodását. Ennek azután az lett a szomorú következménye, hogy híveink nagy része szakítva az Egyházzal, teljesen ellenkező világnézet befolyása alá került és lett: szabadkőműves, liberális, szociáldemokrata, kommunista, saját Egyházának üldözője és ellensége.

Hidd el, Testvér! mióta a világ fennáll, még soha nem volt oly nagy szükség hősieken küzdő hitvalló férfiakra és nőkre, mint korunkban, amikor a gonoszság annyi aka-

dályt gördít az Isten ügye iránt, az emberiség letért a krisztusi erkölcsök útjáról. Ezt az eltévelygést semmi sem bizonyítja szembe-
tűnőbben, mint az, hogy Európa művelt
államai a népszövetségbe való belépésre
szólították a hóhér vérrel fertőzött orosz
szovjet köztársaságot, mely minden vallást
és erkölcsöt lábbal tipor s milliós vérfürdő-
ket rendez. Mily nagy erkölcsi hanyatlásra
vall az, hogy a nemzetek üdvözölve fogad-
ták ezt a társaságot és örömlüknek adtak
kifejezést, hogy a meghívást kegyes volt el-
fogadni. Ez mutatja, mennyire süllyedt a mai
kor erkölcsi érzéke.

Amikor látjuk ezt a korhadtt világfelfogást
és a világ sorsát intéző hatalmasságok ölelke-
zését azon szörnyetegekkel, akiknek kezei
milliók ártatlan vérével vannak szennyezve,
akkor be kell látnunk, mily nagy veszély
fenyeget mindnyájunkat. Ezek látása győz-
zön meg minket arról, hogy saját egyéni
jól felfogott érdekünk azt kívánja, hogy
Egyházunk világító fáklyái legyenek, valljuk
meg bátran hitünket és munkálkodjunk a
keresztény világnézet diadalra jutásán, mert
egyedül ez mentheti meg az emberiséget a
vésteljes vörös rém uralmától, mely egye-
bet sem tud, csak pusztítani és vérfürdőket
rendezni.

Panaszkodunk, hogy nincsenek vezető
férfiaink. Ennek oka az, hogy nem becsül-

jük meg az erre rátermett férfainkat. Láttam valahol két képet. Ketten másztak egy-egy fára. Az egyikre egy kálvinista, a másikra egy katolikus. A kálvinista nehezen kúszott a fára, de íme a fa alatt álló hitsorsosai tolták felfelé és örültek, amikor célt ért. A katolikust, amikor katolikus testvérei észrevették, hogy egy kissé felkészik, szidalmazni, csipkedni kezdték, ki lábánál, ki kabátjánál fogta és ráncigálta lefelé, nehogy célt érjen; így minden törekvése dacára lent maradt.

Vajjon ez a kép nem ismétlődik-e meg a mindennapi életben? Legyen valaki protestáns vagy zsidó, az ő hitsorsosai támogatják s tolják felfelé és ezért nyomulnak minden téren előre. Elkövetnek mindent embereik érdekében, hogy hírnevet és tekintélyt szerezzenek nekik. Mi katolikusok pedig saját értékes embereinket lekicsinyeljük, érdekükben még a kisujjunkt sem akarjuk megmozdítani, sőt gáncsoljuk és bírálgatjuk minden lépésüket. Tessék csak valamely társaságban szóvá tenni valamely vezető emberünk nevét, legyen az akár egyházi, akár világi, rögtön ezer kész kifogásunk van működése ellen, iparkodunk az ő tisztességes személyét elhomályosítani. Így mi magunk tévesztjük meg a közvéleményt s a köztudatba visszük, hogy nekünk nincsenek nagy dolgok alkotására képes vezérférfiaiunk s kialakítunk olyan közvéleményt, hogy a katolikus világnézet nem

képes a keresztény elveket az életben megvalósítani, sem nagy dolgokat alkotni. Ez az eljárás maga után vonja a katolikusok letörését és elnyomását, más részről a vezetőszerepre rátermett férfaink teljes félrevonulását, elkedvetlenedését, sőt nem ritkán az ellenséges táborba való átpártolását, mert látják, hogy azok miatt nem érvényesülhetnek, akik érdekében dolgozni akarnak. Ideje volna, ha mi katolikusok ebből a súlyos betegségből végrevalahára kigyógyulnánk. Bizonyos az, ha felkarolnánk saját embereinket s több jóindulatot tanusítanánk irántuk, más volna a katolicizmus helyzete s nem szorulnánk mindenütt háttérbe.

Figyeld meg csak a másvallásúakat, amikor az ő felekezetük ügyéről van szó. Úgy látjuk, hogy nyíltak és követelőzők, soha meg nem hátrálnak. Megkívánják, hogy az ő meggyőződésüket mindenki tiszteletben tartsa s e bátor magatartásuknak tulajdonítható, hogy mindent kivisznek, amit csak akarnak s nem lehet ellenük politikát csinálni. Ha a mi katolikus testvéreink is hasonló tevékenységet fejtenének ki Egyházuk érdekében, de más volna a katolicizmus helyzete hazánkban.

Elszomorító jelenség, hogy azok, akik arra volnának hivatva, hogy az Egyháznak munkájában segítségére legyenek, a közéletben úgy jelennek meg, mintha nem is volnának

katholikusok. Sem szavaikban, sem cselekedeteikben nem nyilvánul meg az Egyházhoz való tartozandóságuk. Nekünk katolikusoknak nemcsak történelmi multunknál fogva, de vallástani igazságainknál fogva is a legönérzetesebbeknek kellene lennünk. És mégis mit tapasztalunk akkor, amikor szint kellene vallani vagy szót emelni, ha katolikus közérdekről van szó? Sokan közülünk gyenge nádszál módjára ingadoznak, az Egyház ellenségeinek a véleményéhez csatlakoznak s ezek kedvéért, kényelmi szempontból vagy álhumanizmusból elvetik azt, amit helyesnek és igaznak tartanak. Vajjon nem megszégyenítő gyávaság-e ez reánk, katolikusokra nézve?

Istenem, mennyi erő van csak egy emberben is. Mennyit tehet egy ember is, ha akar. De mi ad erőt az embernek? A meggyőződés és az ügyszeretet. Amikor korunkban minden vonalon látjuk a katolikus ügyek háttérbeszorítását, ez annak a jele, hogy kevés a meggyőződéses és Egyházát igazán szerető katolikus.

Aki valakit vagy valamit igazán szeret, azzal törődik, azért tud áldozatot hozni. Mily nagy áldozatra képes egy anya gyermekéért. Gondoljunk a világháborúra. Mennyi áldozatot hoztak az emberek hazájukért. Mennyi nélkülözés, fáradság, halálveszedelem, golyó-záporok tüze, szomorú fogság,

véres megsebesülés és a legkeserűbb halál messze idegenben, távol övétől volt osztályrészük. És íme ők ezeket az áldozatokat szívesen meghozták, mert szerették hazájukat. Ha a haza iránti szeretet a halálra is kész, mennyivel inkább készebbnek kellene lennie az Anyaszentegyház iránti szeretetnek arra, ami könnyebb a halálnál. Nem sokkal könnyebb-e hitedet a nyilvánosság előtt megvallani és résztvenni az egyházközségi életben? Krisztus csak ennyit kíván tőled. De ha a körülmények nagyobb áldozatot kívánnak tőled, akkor is többre kellene becsülni hitedet a kenyérnél, a hivatalodnál, sőt még életednél is, csakhogy megmentsed lelkedet.

Figyeld meg, kik azok, akik téged hited miatt üldöznek vagy gyűlölnék? Talán az Istent szerető lelkek, a tisztesség és becsületesség mintaképei, vagy azok, akik komolyan veszik a vallást és az örök életben való hitet? Soha! A hitetlenek, a rossz erkölcsűek, a részegesek, a templomkerülők, akiknek istentelensége vagy feslett élete ismeretes, a szabadkőművesek, a szociáldemokraták, a kommunisták, de soha nem az isteni igazságok után szomjúhozó lelkek. És te az ilyen emberek gonosz nyelve miatt képes volnál szakítani Krisztussal és vallásbeli meggyőződésedet megtagadni? Mily lealázó volna ez rád nézve, ha ezek kedvéért

lelked üdvét kockára tennéd! Meg vagyok róla győződve, hogy ezeknek az embereknek tanácsát semmi más magán ügyedben nem követnéd.

Az Úristen megáldott téged jó szívvel és talán fényes tehetséggel. Mennyi jót tehetnél a társadalmi, vallás-erkölcsi és hozzátehetem, a haza jólétének az előmozdításában, ha tudnál a kereszténységért csak egy keveset dolgozni és ha kell, szenvedni annak a kedvéért, aki azt mondotta: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért.”

Ma, amikor a katolikus világnézetnek annyi ellensége van, az Egyháznak sok bátor és lelkes hitvallóra van szüksége s azért nem szabad visszavonulnod, hanem élénk részt kell venned a katolikus mozgalmakban, de különösen nézd meg jól, kire adod szavazatodat. Nem látod-e nyitott szemmel, hogy a katolikus világnézet ellenségei ugyancsak megnézik, kire adják szavazatukat, a katolikusokat lehetőleg mindenütt kibuktatják, háttérbeszorítják. A mai katolikus ellenes világban úgy látjuk, hogy a vezető állású nemkatolikusokat az ő felekezetük mindegyébe bevásárolja egyházi gyülekezeteik élére, hogy felekezeti mozgalmaikban magastámogatókra találjanak. Ugyanekkor a nemkatolikus hivatalfőnökök utasítására azokat a katolikusokat, akiket a katolikus mozgalmakban vezető állásokba megválasztanak, vagy a kato-

likus mozgalmakban résztvesznek, csendesen, bizalmasan arra kérik, hogy az ilyen felekezeti tisztségtől tartsák magukat távol. És sokan vissza is vonulnak, mert jó katolikusnak lenni akadálya ma az előrehaladásnak. Mi katolikusok távol is maradunk, és elég meghunyászkodás reánk nézve, hogy a mellőzések miatt nyilvánosan óvást nem emelünk és az ilyen igazságtalan elbánások ellen nem tiltakozunk. Ideje volna, hogy öntudatra ébredjünk és szakítsunk azzal a túlzott türelmességgel, mellyel a katolikus világnézet ellenségeit előretolják, a hithű katolikusokat pedig még szóhoz sem juttatják.

Nekünk, Kedves Testvér! Krisztusért, az igazságért és az örök boldogságért nagy harcot kell vívnunk. Akik Krisztusnak megalkuvás nélkül akarnak szolgálni, azoknak üldözést kell szenvedniök. Az Úr Jézus megmondotta előre: a világ gyűlölni és üldözni fog minket. Az Úr Jézus ezen jóslata már kétezer év óta napról-napra beteljesedik és azért nekünk sohasem szabad az alvó apostolokhoz hasonlóan magára hagyni Krisztust, hanem Krisztusért, a lelkek megmentéseért dolgoznunk kell és visszatérnünk az evangélium tiszta szelleméhez Krisztus örök igaz és megalkuvást nem ismerő tanításához. Meg kell értenünk azt, hogy a küzdő Egyházzal együtt kell éreznünk, de nem ám csak úgy külsőleg, hogy „jó katolikusoknak”

valljuk magunkat, hanem valósággal bele kell kapcsolódnunk a kegyelmi élet erőforrásaiba: szeretnünk kell az imát, részt kell vennünk a vasárnapi szentmisén, s időközönként, de legalább húsvét táján a szentségekhez járulni. Ha ezeket a mindennapi életben meg nem valósítjuk, akkor minden katolikus megmozdulás szalmaláng és hasonló az evangéliumi homokra épített házhoz, melyet az első szellő fuvalma rombadönt.

Nekünk, Kedves Testvér! nem a föld porában kell keresnünk célunkat, hanem azon magasabb cél felé kell tekintenünk, melyet Krisztus hirdet. Ezért kell nekünk nemcsak lelkesedni, hanem dolgozni s ha kell, szenvedni Krisztusért, az igazságért, hogy hűséges és küzdelmes röpke életünk után az örökkévalóság kapujában Krisztus fejünkre tegye az örökélet dicső koronáját.

Testvér! panaszkodol s érthetetlen előtted, miért üldözik kizárólagosan csak az Egyházat és annak papjait. Látjuk, tartozhatik valaki akármilyen felekezethez, lehet akár istentagadó atheista vagy kommunista, ez mind megjárja, őket sohasem üldözik. Tudod-e miért? Mert az Egyház a szentírás szavai szerint az a jel, „melynek ellenmondanak”. A katolikus Egyház az, mely magán hordja az igazi vallás pecsétjét és alkutnemismerő meghódolást kíván Isten és Krisztus előtt. Fegyelmezettséget, igazságos-

ságot, a vétkes hajlandóságok legyőzését, legtisztább erkölcsöt és benső megszentelést kíván. Kívánja a bűn kiirtását oly hősiességgel, hogy inkább a halált kell választanunk, mint az erkölcsi rosszat. Sőt számon kéri a bűnös ember legtitkosabb gondolatát is és nem engedi az embert kénye-kedve szerint élni. Ez az, ami nem tetszik a mai elpuhult világnak, mely túlságosan szereti önmagát, a világ tiltott gyönyöreit és emancipálni akarja magát az isteni törvények alól. Ezért viseltetik gyűlölettel a katolikus világnézet iránt, mivel az Egyház Krisztus igaz tanításából egyetlen egy pontot sem hajlandó engedni.

Az Egyházat ért szenvedések soha meg ne ingassák hitedet, hanem ellenkezőleg: ezekből meríts erőt a további küzdelemre és buzdítsanak mélységesebb keresztény életre és érleljék meg benned azt a meggyőződést, hogy a katolikus Egyház az a szikla, amelyen a pokol kapui sem vesznek erőt és amelyen minden tévtan hajótörést szenved. Az Egyház elleni támadások győzenek meg arról, hogy jó kereszténynek a szenvedések tövises útját kell járnia, hogy ezáltal mentse meg lelkét az örök életre.

Tartalom.

A szenvedés mindnyájunk osztályrésze . . .	3
A gonosz boldogsága csak látszólagos . . .	6
Miért bocsát ránk az Úr csapásokat? . . .	10
A jók szenvedéseinek vigasza	26
Az én szenvedésem	33
Szegénység nem akadály a boldogságnak .	37
A lélek tűzpróbája	46
Betegség Istenhez vezető út	52
A halál angyala	58
A vergődő szív fájdalma	62
Zúgolódás nem segít	66
Az irgalmas Isten	69
Miért elviselhetetlen a szenvedés	73
Szenvedés a küzdő Egyház diadala . . .	78

**Kapható: R. Kath. Egyház,
Hévízgyörk,
Csekk számlaszám: 58.292.**

NORDA

RENOMÉCIÉRTÉK